

AUSTRALIJOS LIETUVIS

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

Prenumerata: metams £2.10.0, pusei metų 26/0, atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati. Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniam skelbėjams žymi nuolaida. Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0; už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus. Užuojautos, sveikinimai ir pan. 10/0. Adresas: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. Tel. LU 5827

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN
The first Lithuanian Periodical in Australia
Publisher: Jurgis Glušauskas

Printed and published by Australijos Lietuvis Publishing Co., 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. Phone LU 5827

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

ŠEŠTIEJI METAI

Kaina/Price 1/9

Adelaide, 1953 m. gegužės/May 2 d.

Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical

Nr. 9(120)

Visiems laisvojo pasaulio lietuviams

Mirus Stalinui, naujieji Kremliaus valdovai pradėjo plačią masu veiklą, rodydami demokratiniam pasauliui tariamai taikingą Sovietų Sąjungos posūkį į keitimą iš pagrindų visos savo politikos ir grįžimą į teise ir žmoniškumu pagrįstą santvarką.

Tai įprasta Lenino, Stalino ir dabar Malenkovo pasekta bolševikų apgaulės taktika, kartojama tuomet, kai jiems reikia atsikvėpti ir sustiprėti. Kas juos pažįsta ir prisimena NEPo ir kitus tolygius bolševikų klaidingus žygius, žino, kad tai senai, tik pakartotinai ta ar kita forma vartojami laisvajam pasauliui pavergti spąstai.

Mes, lietuviai, bolševikus pažįstame labai gerai — ir jų teoriją, ir jų taktiką. Visa tai patyrėme išėdami visą bolševikų pavergtą tautai atneštą kančių ir priepauidos, kalinimo ir trėmimo, bado ir šalčio, baimės ir teroro, asmenų ir tautos naikinimo — genocido pragara.

Dėl to linkusiam ta bolševikų sukta taktika patikėti pasauliui visu objektyvumu ir atsakingumu skelbiame ir, išėdami iš savo išėvio šventos pareigos, nenustosime skelbę ir įtikinėję, kad visa tai yra tik bolševikų sukta manevras Vakarų demokratinėi visuomenei suskaldyti ir sukludinti laisvajam pasauliui taip apsiginkluoti, jog tolimesnė Sovietų agresija pasidarytu neįveikiama. Antra — kad jie galėtų užgrobta valstybes nekludomai laikyti savo rankose ir pagaliau tuo būdu galėtų lengviau pavergti pasilikusį laisvą pasaulį. Ir trečia, — kad ta Malenkovo taktika jie paleidžia tik naują miglų uždangą Sovietų imperjalizmui pridengti ir tikrovei nuslėpti.

Gerai žinodami, kad Sovietų Sąjunga, sulaužydama tarptautines sutartis, nuo Antrojo karo pradžios yra užgrobusi vienoje Europoje daugiau kaip 100 milijonų žmonių gyvenamas žemes ir nieko nedaro jos pavergtų kraštų laisvei grąžinti, mes negalime kitaip vertinti ir visos dabartinės Sovietų taktikos, kaip laikydami tai nauju dideliu apgaulės bandymu.

Sovietų gera valia būtų galima tik tada patikėti, jei jie pradėtų šalinti visus laisvųjų tautų pagrobimo padarinius, nustotų skriaudę pavergtas tautas ir pradėtų už padarytąsias skriaudas atsilyginti, pirmon eilėn jei Sovietai grąžintų Lietuvai, Latvijai ir Estijai bei kitoms pavergtoms valstybėms laisvę ir nepriklausomybę. Tačiau ta linkme jie niečieno nėra padarę ir nė puse žodžio tuo reikalu nėra prasarę.

Laisvajame pasaulyje yra pastebimas palinkimas patikėti naujaisiais Sovietų vyliams. Mums tai sudaro rimtą pavojų. Todėl, kad dėl naujos bolševikių politikos nenukentėtų Lietuva ir jos reikalai, viso laisvojo pasaulio lietuviams kviečiami su ypatingu budrumu stovėti mūsų laisvės sargyboje ir vėl drąsiai ir garsiai prabilti į šio klausimo sprendėjus.

Mūsų šios dienos šūkis — JOKIŲ DERYBŲ SU SOVIETAIS, JOKIŲ JIEMS NUOLAIDŲ, KOL LIETUVOJE IR KITOSE JŲ PAVERGTOSE VALSTYBĖSE BUS BAIGTA SOVIETŲ KARINĖ OKUPACIJA.

Šiam šių dienų mūsų pagrindiniam šūkiui įgyvendinti kiekvieno krašto lietuviams per savo bendruomenių vyriausius organus ar kitas turimas specialiai sukurtas Lietuvai laisvinti organizacijas kreipiasi į savo gyvenamojo krašto vyriausybės galvas, vyriausybes, parlamentus, JTO raštu ar žodžiu per delegacijas su šiais reikalavimais:

a) Sovietų kariuomenė turi būti atitraukta iš Lietuvos, o suvereninė Lietuvos Respublikos valdžia grąžinta tautai.
b) Nedelsiant turi būti pasiūsta į Lietuvą Jungtinių Tautų kariuomenė tvarkai palaikyti, piliečių saugumui garantuoti ir jų gyvybei apsaugoti nuo Sovietų ir jų agentų keršto veiksmų.
c) Speciali Jungtinių Tautų komisija turi prižiūrėti, kad rinkimai būtų vedami laisvai demokratišku būdu ir kad tuo būdu išrinkto Seimo sudarytoji Laikinoji Vyriausybė tuoj perimtų Lietuvos valdymą į savo rankas, ir
d) kad įžengus į Lietuvą Jungtinių Tautų kariuomenėi, būtų sudarytos sąlygos tuoj grąžinti Lietuvon visiems ištremtiesiems į Rusiją bei į laisvąjį pasaulį pasitraukusiems lietuviams.

Šiose grumtynėse dėl laisvės ir teisių mes neprivalome išleisti iš akių ir tokio svarbaus veiksnio, kaip viešojo visuomenės opinija. Jai duoti teisingą kryptį ir palenkėti mūsų reikalų naudai turime panaudoti radiją ir spaudą mūsų gyvenamųjų kraštų žmonių kalba bei savo asmenines pažintis ir įtaką. Šiuo metu mums svarbiausia, kad laisvasis pasaulis nebūtų bolševikų dar kartą apgautas ir suskaldytas. Ypač mums svarbu, kad visame pasaulyje susidarytų vieninga nuotaika pateikiant Sovietams griežtus reikalavimus PIRMA PASALINTI SOVIETŲ SMURTO PASEKMES, vadinasi — pasitraukti iš Lietuvos ir kitų jų pavergtų tautų žemių, ir TIK PASKUM KALBĖTI APIE TAIKĄ.

Siame žygyje testiprina mus, teprioduoda mums ryžto ir ištvermės kovoje dėl Lietuvos laisvės ir teisių šie Bara-

nausko žodžiai:

Kad tu, gude, nesulauktum,
Nebus, kaip tu nori,
Bus kaip Dievas duos,
Ne tavo užmačiai nedori.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

Pastaba: Visos organizacijos, pagrindinių org-jų padaliniai, draugijos ir susirinkimai kviečiami savo posėdžiuose, aptarus išskeltus klausimus ir priėmus atitinkamas rezolucijas siųsti jas atsišaukime nurodytoms įstaigoms redakcijoms ir radiofonams. Visų kalbamu reikalu raštų nuorašus ir informacijas apie padarytus žygius prašoma tuoj atsiųsti šiuo adresu: Informacijos Tarnyba, Reutlingen, Lederstrasse 94, Germany.

KINIJOS NACIONALISTŲ PARTIZANINĖ KARIUOMENĖ PRADĖJO AKCIJĄ

Dar nuo pilietinio karo laikų Burmoje pasiliko apie 12.000 Kinijos nacionalistų kariuomenės, kuri keletą metų beveik nesireiškė. Dabar, besirengiant Nacionalistų kariuomenei, esančiai Formozoje, daryti invaziją į Kinijos žemyną, ta kariuomenė taip pat pradėjo kovą. Siamo pasienyje sudarė frontą ir veržiasi į Kiniją. Nukirstas svarbus kelias, vedąs į Rangūną.

Anglijos atstovas Jungtinėse Tautose iškėlė klausimą šią kariuomenę "izoliuoti", nes ji sudaranti "pavojų taikai". Esa, reikėtų priversti Nacionalistų vyriausybę, kad ji savo autoritetu priverstų tą partizaninę kariuomenę sustabdyti savo žygi.

Reikia spėti, kad tos partizaninės kariuomenės padėjimas turi ryšio su Nacionalistų pasirodymais keltis į Kinijos žemyną.

Korejoje

KORĖJOJE PRADĖTOS PALLAUBŲ DERYBOS, TAČIAU NESUTARIAMA NEI DĖL VIENO PUNKTO

Po šešių su puse mėnesio pertraukos Korėjoje vėl prasidėjo derybos dėl paliaubų ir eventualiai dėl taikos. Balandžio 26 dieną Sąjungininkų ir komunistų delegacijos susitiko Panmunjone, tačiau po labai trumpo pasikeitimo nuomonėmis paaiškėjo, kad nė vienu punktu negalima rasti bendros nuomonės. Klausimas liečia karo belaisvių repatriaciją. Sąjungininkų pasiūlymu, tie karo belaisviai, kurie nesutinka grįžti namo, turi būti perduoti neutralios valstybės žinion, o po 60 dienų, taikos sutartį pasirašius, gali pasilikti Korėjoje. Tokią neutralią valstybę Sąjungininkai siūlo Šveicariją. Belaisviai turėtų pasilikti tą 60 dienų laikotarpį Pietų Korėjoje Šveicarijos pareigūnų žinioje.

Komunistai gi nori, kad belaisviai, kurie nesutinka grįžti namo, būtų išvežti į Šveicariją, ten išlaikyti 6 mėnesius leidžiant juos lankyti komunistų atstovams, o galutinai jų likimą išspręstų politinis organas, kuris svarys Korėjos klausimus pasirašius paliaubų sutartį.

Sąjungininkų delegacijos vadas gen. —leit. Harrison po konferencijos pareiškė, kad "komunistai nesutinka su visa dalyku problema".

Posėdžiai atidėti sekančiam dienai. Jeigu komunistai ir toliau visiškai nesutiks su Sąjungininkų siūlymais, tai derybos gali ir vėl nutrūkti ir tik ginklai išspręs Korėjos, o gal ir viso pasaulio, likimą.

Gen. MacArthur savo laiške Kongreso nariams išdėstė konkretų planą, kaip reikėtų baigti karą Korėjoje. Jo pasiūlymu, turėtų būti subombarduota Kinijos pramonė, nutrauktas susiekimas su Sovietų Rusija, užblokuotų Kinijos krantai ir Kinijos nacionalistų kariuomenė turėtų išsikelti į Kinijos žemyną. Šie žygiai, generolo nuomone, jokiū būdu nesukeltų trečiojo pasaulinio karo, o konfliktas Korėjoje būtų tuoj pat likviduotas, nes Kinija, silpnai iškiskai, neįstengtų toliau karo vesti.

Sis gen. MacArthur planas savo laiku buvo pateiktas ir buv. prez. Trumanui, tačiau užtai jis buvo atleistas iš pareigų. Gal būt, dabartinis Prezidentas, būdamas pats kariškis, iš šį planą pažiūrėjęs realiai, tačiau nereikia užmiršti, kad balsą turi ir kitos tautos, su kurių nuomone ir Amerikai, nors ir pačiai galingiausiai, vis dėlto daugiau ar mažiau tenka skaitytis.

PASIKEITIMAS KARO BELAISVIAIS

Pagal pasirašytą tarp komunistų ir Sąjungininkų vadovybių susitarimą, pasikeitimas serganciais ir sužeistais karo belaisviais vykdomas. Sąjungininkų belaisviai papasakojo apie nepaprastus žiaurumus, kaip buvo elgiamasi su paimitais belaisviais. Belaisvių kolonos buvo varomos pėsiomis po kelis šimtus mylių. Kelionėje žūdavo apie pusę belaisvių. Kiniečiai ir š. korėjiečiai visai neįmavo į belaisvų ty, kurie negalėdavo žygiuoti kolonoje, o palikdavo juos mirčiai arba nudurdavo. Žodžiu, grįžusieji įneša dar daugiau šviesos į komunistinį "rojų".

Dėl tų žiaurumų susijaudino ir JAV karo ministerija. Reikalaujama, kad belaisvių parodymai būtų oficialiai patvirtinti ir tarnautų kaip medžiaga būsimam tarptautiniam teismui, kada bus teisiami karo ir žiaurumų nusikaltėliai.

UŽMUŠTI KETURI KARO BELAISVIAI

Yončo saloje (prie Pietų Korėjos) esančioje raudonųjų karo belaisvių stovykloje kilo riaušys, kurių metu sargybiniai nušovė 4 karo belaisvius ir 45 sužeidė. Riaušės kilo dėl to, kad karo belaisviai atsisakė įsileisti belaisvių stovyklos komendantą inspektuoti barakus.

O, Motina

O motina, dėl mano laimės tu į ugnį puolanti plaštakė,
Ir dieną ir tamsioj nakti manoj širdy gyva!
Tau sidabriniam rytmeti, kaip žydinti alyvų kekė,
Ir vakaro tyloj manoji tremtinio malda.

O motina! Palikus saugoti šventosios žemės saujos,
Mažyčio žiburio gimtajam židini,
Tu amžinai gyva manam lašely kraujo,
Tu amžinai gyva mažytėje širdy.

O motina! Skausmingų sukurių verpetuos
Atvėrus laimėn sklindinas duris,
Tavam raukšlėtame veide pati tėvynė šneka,
Tavam pilkam veide — sustingusi širdis...

O motina! O motina! Ant didžio vargo tako
Tu židinio brangiausio negestanti liepsna,
Tau sidabriniam rytmeti, kaip žydinti alyvų kekė,
Ir vakaro tyloj manoji tremtinio malda.

Paulius Stelingis.

VOKIETIJA VIENINTELĖ JĖGA...

"Chicago Tribune" (USA) leidėjas lankėsi Vokietijoje. Savo išpuđiuose jis tarp kit-ko pareiškė, kad Vokietija yra vienintelė reali jėga Europoje, kuri gali atsistoti šalia JAV-bių kovoję su komunistine ekspansija. Vokiečiai yra turtingi. Tai del to, kad jie sunkiai dirba ir nenori, kaip anglai ar prancūzai, naudotis tik JAV-bių duodama parama.

VOKIEČIŲ KOMBINACIJOS EGIPTE

Anglijos įtakai Egipte kiekvieną dieną mažėjant ir nematant galimumo ten ilgai išsilaikyti, žinomo vokiečių finansininko-geniūsus Sachto mokiniai išnaudoja šią netikrą padėtį, nebijodami nieko prarasti.

Vienas iš viešai žinomų vokiečių Egipte yra Dr. Wilhelm Voss. Jis yra Egipto karo ministerio patarėjas, kuris veda vokiečių gerai išbalansuotą ekonominę politiką. Šių metų vasario mėn. į Egiptą atvyko vokiečių finansininkų grupė, kurios vadu V. Vokietijos finansų ministeris paskyrė Dr. Voss. Jis taip pat naudojosi patarimais ir pagelba Sachto, kuris jau 1930 metais be ginklų buvo užkariavęs Persijos rinkas ir kuris, būdamas vidurinių rytų ekonominės politikos žinovas, dabar pareiškė, kad vokiečiai gali paimti savo ekonominę kontrolę zoną nuo Saravajo iki Filipinų.

Gen. Naguibas atrodė pritariai tai politikai, nes vokiečiai yra pasiryžę investuoti £500 milijonų Egipte. Jie numato statyti užtvankas, kasyklas ir kitą pirminę pramonę.

Egiptas kol kas nieko negali duoti Vokietijai, bet Sachtas su draugais del to nesirūpina. Jie tikisi pinigų gauti iš Vakarų Vokietijos vyriausybės. Anglų prekybininkai yra baisiai tuo nepatenkinti tą pat jaučia ir privačios amerikiečių firmos, tačiau Amerikos vyriausybė tam pritaria, nes ji numato, kad vokiečiai savo ekonominiams gabumams gali pagelbėti arabams išlįsti iš skurdo ir tuo būdu pašalinti komunistų pavojų Viduriniuose Rytuose.

KETURIŲ DIDŽIŲJŲ KONFERENCIJOS NENUMATOMA

Prezidentas Eisenhoweris, atsakydamas į žurnalistų klausimą spaudos konferencijoje dėl galimumo keturių didžiųjų konferencijos taikos problemoms spręsti, atsakė, kad iki šiolie Sovietų Rusija nepasiūlė nieko konkrečiau, kas tokią konferenciją darytu reikalinga. Prezidentas pabrėžė, kad taika galima tik tokiose rėmuose, kokius Prezidentas anksčiau yra pareiškęs, tai yra, visos tautos turi būti išlaisvintos iš Sovietų priepauidos.

PASIKĖSINIMAS PRIEŠ PERONĄ

Balandžio 15 dieną Buenos Airėse, Argentijoje, prez. Peronui kalbant į 90.000 minią, už 100 yardų sprogo bomba, kuri užmušė 3 asmenis ir keletą sužeidė, tačiau Peronas išliko sveikas. Ryšy su tuo įvykiu daug areštų opozicijos tarpe. "Antiperoninis" judėjimas Argentijoje stiprėja ryšy su blogejančia Argentinos ekonomine padėtimi.

UNO SPRENDIMAS DĖL BURMOS PARTIZANŲ IR BAKTERIOLOGINIO KARO

Jungtinių Tautų Generalinis Susirinkimas patvirtino Politinio Komiteto rezoluciją, pagal kurią Burmoje veikianti Kinijos nacionalistų partizaninė armija, apie 12.000 karių, turinti būti internuota. Taip pat nutarta įsteigti 5 asmenų tarptautinę komisiją, kuri ištirtų komunistų kaltinimus, kad amerikiečiai veda bakteriologinį karą Korėjoje. Prieš pastarąjį nutarimą balsavo Sovietų Sąjunga su visais savo priedais.

Neaišku tik, kaip šie nutarimai galės būti įgyvendinti, nes Kinijos partizanai vargiai su tokiu nutarimu sutiks, o komunistai jokios komisijos neįsileis tyrinėti jų melus.

PRATESIAMAS NAUJOKŲ ĖMIMAS

JAV-bių Gynybos Ministerija praneša, kad ji reikalauja pratešti naujokų ėmimo įstatymą po 1955 metų, kada to įstatymo galiojimas baigiasi. JAV-bės nori išlaikyti 3.600.000 pastovų kariuomenės kontingentą.

ATVYKO JAV-BIŲ VAIRUOJAMŲ SVIEDINIŲ EKSPERTAI

Iš JAV-bių į Australiją atvyko 10 vadovaujančių ekspertų, kurie susipažins su vairuojamų sviedinių stotim Woomeeroje (S. A.). Jie išbus Australijoje 2 savaites. Delegacijai vadovauja brig.-gen. E. P. Mechling, JAV-bių Floridos oro pajėgų viršininkas.

ČIUMPA KOMUNISTUS JAV-bėSE

JAV-bių valdžios įstaigos oficialiai pareiškė, kad komunistų partija yra Sovietų Rusijos įrankis ir įsakė pateikti savo narių sąrašus ir atsiskaitomybės knygas, iš kurių būtų matyti, kokie šaltiniai finansuoja komunistų partijos veiklą.

IZRAELIS PRAŠO PAGELBOS

Izraelio vyriausybė kreipėsi į JAV, Prancūzijas, Anglijos ir Turkijos vyriausybes prašydama jas paveikti Egipto ir Jordano vyriausybes, kad šios sustabdytų nuolatinis Izraelio valstybės pasienio užpildinėjimus.

Anapus gelezines uždangos

PABALTIJO UKIS SUGRIAUTAS

Svedų spaudoje pasirodo apščiui žinių apie sunkią Pabaltijo valstybių padėtį. Pasiremdami paskiausiais atbėgusių ir Skandinaviją ir su didžiąja pabėgėlių srove pasiekusių Vak. Berlyną žmonių pasakojimais, svedų laikraščiai, o ypač jų dienš. "Stocholms—Tidningen" bendradarbis Pabaltijo klausimais V. Martonas, kuris palaiko santykius ir su kai kuriais lietuviams tremtiniais, pažymi, kad

Pabaltijo valstybės, nepaisant savo derlingų žemės plovų, jau nebegali pačios išsimaitinti

nors nepriklausomybės laikais nemaža ūkinį gėrybių eksportuodavo į Vak. Europą. Sukolektyvinimas Pabaltijo sukėlė tikrą ūkinį chaosą. Į kolektyvinius ūkius prigužėjo pilna visokių "planuotojų" ir "viršininkų", kurie nori labai gerai gyventi ir įsakinėti, išieškoja daugybę popieriaus, bet iš tikro nieko nemusmano apie žemės ūkį. Ir

visus juos savo kruvinu praktiku turi išlaikyti vargšas kolchosninkas, per dieną neįstengdamas užkalti daugiau kaip 2—3 rublius, kai tuo tarpu paprastas kostiumas kaštuoja 1600—1800 rublių.

Be to, darbininko paskutinį prakaitą išspaudžia didinamos "išdirbio normos" ir visokiais tituluais kiekviena programa skelbiamas "socialktnynės".

Tiesa, pramonė dirba "išsiujuosiusi", bet ir jos darbininkai nemato "pyragų". Pramonės gaminiai eina karo reikalams ir "eksportui į broliškas respublikas". Darbininkas, nors ir uždirbdamas popieriuje 400—600 rublių mėnesiui, faktiškai iš to uždarbio teguama tik 70%, likusioji dalis tenka mokesčiams, "neprivalomoms" paskoloms, krašto gynybai etc. Žodžiu, kaip pažymi "ST", darbininkas, norėdamas įsigyti kostiumą, turi spausis pusbadžiū gyvendamas išsisius 5 mėnesius. Todėl žmonių nuotaikos labai prastos tiek miestuose, tiek ir provincijoje. Tačiau

bolševikai, stengdamiesi nuraminti, sugalvoja visokių psichologinių triukų.

Tarp jų galima pažymėti ir žydams skelbiamą neapykantą, kuri faktiškai prieš žydus buvo pradėta žymiai anksčiau, negu tai oficialiai paskelbė Vakarų spauda. Atleidus žydų kilmės įvairių imonių direktorius ir pareigūnus, partijos vienietis pramonės imonėse ir kol. ūkiuose pradėjo darbininkams aiškinti, kad Sovietų žydai esą susidėję su Izraeliu ir ruošę slapta žmokslą prieš "viso pasaulio darbo žmones". Paskum

po žydų "liaudies priešu Nr. 2 laikoma Katalikų Bažnyčia.

Nors oficialiai bažnyčios yra ir atidarytos, bet praktiškai religinė padėtis yra labai sunki. Didžioji kunigijos dalis, apie 1.000, paskutiniiais metais Lietuvoje "dingo be žinios". Spauda ir radijas kasdien kartuoja, kad jie buvę "popiežiaus agentai", ragindami visus būdėti prieš "sąmokslininkus Romoje". Katalikiškai nusiteikę tėvai seniau da drįsę pageidauti, kad

jų vaikai būtų mokomi tikybos, bet po kiek laiko buvo apkaltinti, kad "slapta susidėję su kunigais nusikaltimų vykdyti". Tai esą "Vakarų imperialistų bendrininkai". Krašte energingai veikia vad. "Vaikų draugų draugija", kuri praktiškai varo visiškai tikią pat bedievybės propagandą, kokią prieš karą vedė Jaroslavskis.

Kom. propagandai okup. Lietuvoje

pagaliau teko kviešti ir pagalbą net A. Strazdą. Vilniaus radijas pranešė, kad LTSR kom. partijos pavedimu "rašytojo A. Strazdo 120 mirties metinės (balandžio 23 d.) bus minimos visose krašto mokyklose". Ir tai, be abejojimo, bus minima taip, kaip to komunistinė propaganda reikalauja. Sukakčiai bolševikiškai paminėti sudaryta komisija, kuriai vad. J. Šimkus. Į ją paskirti Korsakas, Tilvytis, V. Valsiūnienė, E. Mielaitis. Skelbiama, kad sukaktuvės ypač iškilmingai atžymėtos Vilniuje ir Kaune "posėdžiais, literatūriniais vakarais ir skaitymais respublikos mokyklose". Numatyta išspausdinti "eilę poeto kūrybą nušviečiančių straipsnių". Sniečkus seniau buvo smarkiai išplūdęs Basanavičių, Kudirką ir kt., net Maironį įtraukdamas į bolševikinės agitacijos programą, dabar atėjo eilė ir Strazdui.

Po Stalino mirties Lietuvos darbo žmonės dar daugiau išnaudojami ir verčiami naujais išpareigojimais padidinti savo duokles okupantams. Vilniaus radijo pranešimu, J. Paleckis darbininkus apdovanojo vad. "darbo medaliais", kad jie pasižadėtų "dar intensyviau dirbti ir pagreitintų komunizmo statybą". Taip pat padidėjo transportai "į broliškas respublikas". Pvz. po Stalino mirties tik celiuliozės kombinato darbininkai išpareigojo "virš plano" pagaminti jo atminimui pagerbti 150 tonų popieriaus ir 300 tonų kartono. Kartonas siunčiamas į Kijevą, Rostovą ir kt. miestus, o popierius — į Maskvą, Ukrainą etc.

Bolševikai iškilmingai paskelbė, kad **Sv. Sąjungoje "6-tą kartą iš eilės sumažintos mažmenų prekių kainos".** Tačiau faktiškai iš vartotojų pajamos surenkamos kitu būdu, dėl atpigimo prekių krašte nepagausėjo, o būtiniausių reikmių stokos krašte dar daugiau žydi juodoji birža. Gi patys darbo žmonės raginami tikėti už tai "atsilyginti vis naujais socialistiniais išpareigojimais" ar "soc. lenktynėmis". Iš tikro vietoj jų tuos išpareigojimus priisiama agitatoriai, darbo žmonės teguana juos tik įvygdyti. Pavz. rytojaus dieną, kai buvo paskelbtas minimasis atpigimas ir nespėta net susirinkimo susausti, Šiauliuose jau buvo paskelbtas toks "savanoriškas išpareigojimas". Gi per Vilniaus radiją buvo džiaugiamasi, kad dabar sostinėje jau galima gauti pirkti ir palta, ir staliuką, ir lovą. Bolševikai tai laiko nepaprastai svarbiu įvykiu, skelbtinu visur ir visiems net per radijo stotis. Tokiu būdu geriesi visoje Sov. Sąjungoje ir į ją inkorporuotuose kraštuose "sutaupysią darbo žmonėms 53 milijardus rublių".

lijonai svarų, gi pasirašyta 79,1 mil. svarų. Tai rodo, kad Australijos gyventojai turi kapitalo perteklių, kurį investuoja į paskolas.

KOMUNISTŲ RUPESČIAI AUSTRALIJOJE

Savaitraštis "Edinienijė" praneša, kad Australijos komunistų partija susirūpinusi eile nepasisekimų, išleido instrukcijas savo nariams, laikinai nutraukti atvirą propagandą, kad "užmigdytų antikomunistų budrumą". Vietoje komunistinės idejos propagandos, komunistai turi dėti visas pastangas įsibrauti į visas vadovaujamas vietas fabriky administracijose ir profesinėse sąjungose, iš kurių pastaraisiais metais juos darbiečiai išstūmė.

PAKELTI ATLYGINIMAI AUSTRALIJOJE

Nuo gegužės mėnesio pirmo mėkėjimo visoje Australijoje pakelti dirbantiesiems atlyginimai nuo 2 šil. (Brisbane iki 7 šil. (Hobart). Kituose steituose pakilimas tolygus 3 šil. savaitei.

Toks nežymus pakilimas rodo, kad Australijos ūkis, nors ir ne visiškai, bet yra beveik stabilizavęsis.

Algų pakilimas kainuos samdytojams £1,5 milijono.

REKORDINIS BENZINO SUNAUDOJIMAS

Pradžiusiais metais visoje Australijoje sunaudota 670 milijonų galionų benzino. Tai didžiausias kiekis negu kada

Konkrete taikos programa

KONKRETI JAV TAIKOS PROGRAMA. PREZ. EISENHOWERIS APELIOUJA Į SOVIETŲ SĄJUNGĄ, KVIESDAMAS ATSTATYTI "BEVEIK PRARASTĄ VILTĮ" IŠLAIKYTI PASAULYJE TAIKĄ ĮVYKDATI NUSIGIKLAVIMĄ IR STIPRINANT TARPTAUTINI BENDRADARBIAVIMĄ. VIETOJE "ŠALTOJO" IR "KARŠTOJO" KARO JIS SIULO PASKELBTI KARĄ BADUI, SKURDUI IR VERGIJAI.

Tai buvo pati didžiausia ir svarbiausia kalba, kurią Prez. Eisenhoweris pasakė po to, kai jis perėmė prezidento pareigas.

Čia duodame pagrindines Prez. Eisenhowerio kolbos mintis.

1953 metų pavasarį laisvosios pasaulio tautos sprendžia vieną svarbiausių klausimų, kaip išlaikyti pasaulyje pastovią taiką. Ši viltis ypatingai stipri buvo 1945 metų pavasarį, žadėjusi pergalę ir laisvę.

Tačiau praėjus aštuoneriems metams ši viltis vis labiau menkėja ir blanksta ir, atrodo, gali visai išnykti. Nežiūrint to, šio pasaulio laisvas žmogus vis dar pasilieka ištikimas šiai viltčiai, nors realūs gyvenimo faktai jį apvylė.

Pasaulio tautos susiskirstė į dvi grupes, kurios kiekviena eina į priešingas puses.

Grąsinančios Sovietų Sąjungos jėgos privertė laisvasias pasaulio tautas griuktuotis, kad jos galėtų apginti pačios save. Tos pat jėgos privertė tautas prisigaminti tokių ginklų, kuriais bet koks agresorius gali būti tuoj pat ir labai žiauriai nubaustas. Jos tai pat privertė laisvasias tautas susiburti į bendruomenę, kurios jokia priešingos pusės propaganda negali sugriauti nei dabar, nei bet kada.

Laisvosios pasaulio tautos užtikrino Sovietų Sąjungą, kad jos jokių agresyvių tikslų neturėjo ir neturi. Tačiau Sovietų vadai, apgaudinėdami patys save ir savo žmones, skleidė ir skleidžia agresijos baimę.

Ir tai yra viskas, ką jie darė per aštuonerius metus.

Ko gali tikėtis pasaulis arba net atskira tauta, jeigu nerasime kelio išeiti iš tokios padėties?

Labiausia, ko tenka bijoti, yra atominis karas; gi geriausių atveju — gyvenimas pastovioj baimėje ir įtempime, išsiskaidant į dvikovą Amerikos ar Sovietų Rusijos sistema arba iš viso bet kokią sistemą, kad pasiekus ramybę ir laisvę žmonėms ant šios žemės.

Bet argi jau visai nėra kito kelio? Kiekvienas nukaltas šautuvas, kiekvienas nuleistas karo laivas ir kiekvienas išsautas šovinis galutiniam savo rezultate reiškia apvogimą žmonių, kurie badauja ir kurių niekas nepavalgydina, kurie šala ir kurių niekas neaprengia.

Logiškai galvojant, tai yra visiškai nevykęs gyvenimo būdas.

Po gresenčio karo debesimis kybo nukryžiuotasis žmoniškumas.

Tokią paprastą bet žiauri tikrovę pabrėžia pavojų ir puoselėja viltis,

nors buvo sunaudotas, tačiau padidėjimas sudaro tik 4% lyginant su ankstesniais metais, tuo tarpu gi anksčiau padidėjimas siekė iki 16%.

ADELAIDĖS BALŲ TARYBA UŽDĖJO VAINIKĄ

Š. m. balandžio mėn. 25 dieną, ANZAC šventės proga, Adelaidės lietuvių, latvių ir estų bendruomenių pirmininkai, kurie sudaro vietos Baltų Tarybą, iš anksto pasirašė, padėjo bendrą vainiką prie pasiaukojimo kryžiaus (Cross of Sacrifice). Vainikas buvo perjuostas lietuvių, latvių ir estų tautinėmis vėliavėlėmis ir ant atskiro balto kaspino įrašas "Nuo lietuvių, latvių ir estų bendruomenių Pietų Australijoje". Vainikas buvo uždėtas oficialių iškilmių metu, iš anksto nustatytoje eilėje, kuri sekė tuojau po Australijos karinių dalinių.

SYDNĖJAUS LIETUVIAI PRADĖJO AKCIJĄ SAVŲ NAMŲ ĮSIGIJIMUI

Specialus Sydnėjaus lietuvių bendruomenės namams įsigyti komitetas išleido atsisaukimą, ragindamas Sydnėje ir apylinkėse gyvenančius lietuvius pasirašyti pasižadėjimus pirkti akcijas lietuvių namams įsigyti. Reikalingas kapitalas £15.000.

Sydnėje ir apylinkėse spėjama gyvena apie 3000 lietuvių, kurių gal 2000 yra suaugusių. Tuo būdu, norint sukelti reikalingą kapitalą, kiekvienas suaugęs lietuvis turėtų nupirkti vidutiniškai už £7.10.0 akcijų.

ateinančias su 1953 metų pavasariu.

Tai yra vienas tokių posūkių tautų gyvenime, kada turi būti padarytas pats rimčiausias sprendimas, jeigu norima pasiekti tikrą ir pastovią taiką.

Pasaulis žino, kad viena era baigėsi su Juozo Stalino mirtimi.

Dabar gi Sovietų Sąjungoje suėmė valdžią ir savo rankas nauja vadovybė. Šios valdžios ryšiai su praeitimi yra labai stiprūs, tačiau ji yra laisva kurti ateitį. Nauji Sovietų vadai dabar turi pačią geriausią progą, kartu su likusiu pasauliu, pabusti pasiekto pavojaus viršūnėje.

Nesenai padaryti Sovietų vadų pareiškimai duoda vilties, kad, gal būt, jie supras šitą kritišką momentą. Net vienas kitas nedidelis gestas, kaip pasirašymas taikos sutarties su Austrija ar paleidimas tūkstančių karo belaisvių, kuriuos ji laiko dar nuo Antrojo Pasaulinio karo, galėtų būti nuosirdus geros valios įrodymas.

Pimas didelis žingsnis atstatyti žuvasis viltis turėtų būti Korėjos karo nutraukimas, o taip pat sustabdymas tiesioginės ar netiesioginės sukilėliams paramos Indo-Kinijoje ir Malajuose.

Mes siekiame Azijoje ir visame pasaulyje taikos, kuri būtų tikra ir absoliuti.

JAV-bės yra pasiruošusios ateiti į pagalbą ne tik Vakarų Europai, bet tuo pačiu pagrindu ir visoms kitoms tautoms, įskaitant ir Sovietų Sąjungą, siekiant visiškai laisvo žmonių judėjimo, laisvos prekybos ir idėjų puoselėjimo.

Tokioj bendruomenėj turėtų įtilpti ir suvienyta Vokietija ir savo laisvu demokratiniu būdu išrinkta vyriausybė.

Iš to išplauktų ir platesni uždaviniai — išsprendimas kitų svarbių ir specifinių problemų tarp laisvojo pasaulio ir Sovietų Sąjungos.

Ar Sovietų Sąjungos vadai yra pasiruošę panaudoti savo sprendžiamąją įtaką komunistiniame pasaulyje, įskaitant ir ginklų tiekimo kontrolę, pasiekti taiką ne tik Korėjoje, bet ir visoje Azijoje?

Ar jie yra pasiruošę leisti visoms tautoms laisvai pasirinkti joms patinkamą voldemosi formą ir laisvai bendradarbiauti su kitomis pasaulio tautomis, vadovaujantis lygybės principu?

Bandytas yra aiškus. Ir tai yra proga prieš visą žmonią baigti tamsios ateities gresmę.

Jeigu mes šį bandymą pralošime ir pasaulis liks apsiginklavęs pats prieš save, tai negalės būti nuslėpta tiesa, kas pasmerkė žmonią tokiam jos likimui.

MAŽOSIOS LIETUVOS TARYBA SUAKTYVINO VEIKLĄ

M. L. Taryba dabar pastoviai kas mėnuo išleidžia po vieną Keleivio numerį. Vydūno laidotuviams daugiausia rūpinosi p. Simonaitis. Dabar tvarkomas Vydūno literatūrinis palikimas. Taip pat rūpinamasi jo kapą—bent tol, kol jam teks čia ilsėtis — tinkamai atženklinoti. Be eilinių Tarybos prezidiumo posėdžių, pradėtas skyrių lankymas. Kol kas lankomos lietuvių tarsičiausiai gyvenamos vietovės. Lankoma MLT prezidiumo pirm. S. Simonaitis. Jis surengė prieš Vėlykas 5 patikimųjų sąskrydžius. Paskutinieji 3 buvo Holštene krašte: Eckernfordeje, Neustadte ir Spackenberge.

Kovo 21 d. MLT pirm. E. Simonaitis buvo nuvykęs į Eckernforde, kur buvo suruostas su MLT skyrių patikėtiniais pasitarimas, o paskiau — su tautiečiais bendras pobūvis, kuriame dalyvavo 80 asmenų, jų tarpe ir keli iš Labguvos krašto. Skyriui vadovauja A. Šušelis iš Klaipešos krašto, jam daug padeda D. Bandžė. Pažymėtina, kad čia ypač taikiai sugyvena Mažosios Lietuvos gyventojai lietuvių ir vokiečiai. Ir vokiečiai puikiai supranta kad Klaipešos kraštas liks Lietuvos, jie nori grįžti į tėvynę, kuri jiems taip pat brangi, kaip ir lietuviams. Ir jiems aišku, kad tarp piliiečių, ar jie būtų tokios ar kitokios tautybės, nesantaikos neprivalo būti, nes dėl to susidaro tik nuostolių tautai ir valstybei. Net ir nacių šalininkai jau ne be taip piktai žiūri į lietuvius. Lietuviai nėra kerštingi, tai parodė kad ir mūsų brolių elgimasis Lietuvoje, kai iš Karaliaučiaus srities

Laisvajame Vakarų pasaulyje Prezidento Eisenhowerio konkretus pastovios taikos planas sutiktas labai palankiai ir kai kur net entuziastingai. Nuotaikas geriausia pavaizduoja diplomatinį slukonių ir didžiųjų spaudos organų nuomonės.

Londonė: "Tai yra bandymas Malenkoviui".

Paryžiuje: "Pats teisingiausias pasaulio žmonijos troškimų išreiškimas".

Hagoje: "Nepaprastai svarbus ir įdomus pasiūlymas".

Bonoje: "JAV-bės daro rimtas pastangas pasiekti pastovią taiką pasaulyje".

Atėnuose: "Dabar nuo Sovietų Sąjungos priklauso patvirtinti jos taikos propagandos nuosirdumą".

JAV-bių spauda ypatingai pabrėžia, kad Prez. Eisenhoweris perėmė taikos įgyvendinimo iniciatyvą į savo rankas ir tuo pačiu sudavė smūgį tuščiai Sovietų Sąjungos propagandai.

Prezidento Eisenhowerio kalba per JAV-bių ambasadorius įteikta 70-ties valstybių vyriausybėms, jų tarpe ir Sovietų Rusijos.

Tuo tarpu dar sunku numatyti, kokias konkrečias pasėkas Prez. Eisenhowerio kalba gali turėti. Jeigu iš tikrųjų pastovios taikos bus siekiama radikaliomis priemonėmis, apie kurias Prezidentas nedviprasmiškai minėjo, tai šių metų pavasarį ir vasara gali atnešti kai kurių netikėtumų.

OFICIALI SOVIETŲ REAKCIJA Į PREZ. EISENHOWERIO TAIKOS PLANĄ

Tik balandžio 25 d. Maskva oficialiai reagavo į JAV Prez. Eisenhowerio konkretų planą, kaip sukurti ir išlaikyti pasaulyje pastovią taiką. "Pravda" ir "Izvestija" paskelbė sieksinius vedamuosius, kuriuose išreiškiama oficiali Sovietų vadų pažiūra.

Sovietų atsakyme pažymima, kad jeigu Prez. Eisenhowerio planas nėra tik tušti žodžiai, tai pirmiausia pati Amerika turinti padaryti tinkamas išvadas, būtent: pripažinti Komunistinę Kinijos vyriausybę priimant ją į Jungtines Tautas nariu, likviduoti Formozoje esančią tautinę vyriausybę ir Formozos salą perduoti komunistams, pasitraukti iš Korėjos ir ją užleisti komunistams, pasitraukti iš Vakarų Vokietijos.

Kai JAV-bių vyriausybė parodysi "geros valios" ketinimus, tada Sovietai yra pasiryžę svarstyti pastovios taikos klausimą.

Paskelbus "Pravdoje" ir "Izvestijoje" Prez. Eisenhowerio kalbos tekstą ir atsakymą dėl jos turinio, Baltuosiuose Rūmuose Vašingtone buvo oficialiai pareikšta, kad jeigu Sovietų vadai nuosirdžiai nori taikos pasaulyje, tai laisvosios tautos palauks, kol jie tai įrodys konkrečiais žygiais. Vakarų tautos nemano daryti šia kryptimi jokių pasiūlymų, kol patys bolševikai jų nedarys.

tiek daug vokiečių buvo atbėgę į Lietuvą ir ten jų išgelbėti nuo bado mirties. Lietuviai nori gerai sugyventi su visais piliiečiais be tikybos ir tautybės skirtumo. Demokratiniais principais valdomoje Lietuvoje turi kiekvienas pilietis turėti lygias teises ir pareigas. Gražu, kad tokia dvasia viešptauja ir Eckernfordeje. Visi tikisi, kad galės grįžti į laisvają tėvynę. Per pobūvių buvo užmegsta visa eilė naujų pažinčių taip pat baigti kai kurie nesuspriamimai. E. Simonaitis sutiko visą eilę pažįstamų iš senesnių laikų, tarp jų ir M. Naujoką iš Smeltės su kuriuo yra išbuvęs Klaipeđoje gėstapo kalėjime 2 savaites vienoje celėje.

Kovo 22 d. aplankė Neustadtą, kur yra taip pat nemaža tautiečių iš Klaipešos krašto. Čia ypač savo veikla pasižymi Pareigis. Spackenberge sutiko daug senų gerų draugų iš Plikių, Šilutės ir Rusnės, taip pat kelis stambesnius prekybininkus vokiečius iš Lietuvos. Į vieno iš jų iškelta klausimą, ar bus galima Laisvojoje Lietuvoje turėti nusavybę, E. Simonaitis paaiškino mūsų tautiečių nusistatymą, jog Lietuvoje galios demokratinis būdų priimti įstatymai, kurie iš pagrindų skirs nuo bolševikinės santvarkos. Visi žino, kaip myli lietuviai iš tėvų paveldėtą žemę, todėl dėl nuosavybės grąžinimo negali būti jokio abejojimo. Jei kiti tvirtintų kitaip, tai būtų tik nesupratimas ar pikta valia.

Visur pagerbtas Vydūno atminimas. Kadangi ateityje bresta daug Rytų politikos klausimų, Mažosios Lietuvos Tarybai teks pasitempti.

Australija

SENATO RINKIMAI AUSTRALIJOJE

Gegužės 9 dieną Australija renka naują Senatą. Gallup viešosios nuomonės tyrinėjimo instituto daviniai rodo, kad apie 55% balsuotojų pasisakys už Darbo Partiją, apie 36% už Liberalų—Krašto Partiją, 1% už Nepriklausomuosius ir 8% procentai dar neapsisprendę. Darbo Partijos laimėjimas, atrodo, yra užtikrintas, nes paskutiniai atskiruose steituose įvykę rinkimai į vietos parlamentus rodo didelį Darbo Partijos laimėjimą.

Kadangi dabartiniame Federaliniame parlamente Liberalų—Krašto Partija turinti daugumą, tai, gavus Darbo Partiją daugumą Senate, susidarytų padėtis be išeities ir tektų anksčiau termino perrinkti ir Parlamentą.

DRASUS PLĖŠIKAI

Balandžio 19 dieną du ginkluoti plėšikai įsiveržė į Tattersalls Klubą (Melbourne) ir pagrobė iš kasos £10.000 pabėgo. Vienas iš plėšikų atstotęs revolvėrį privertė 5 tarnautojus "būti ramiais", o kitas susikrovė pinigais.

VALSTYBINĖ PASKOLA PERVERSŲTA

Australijos Federalinės vyriausybės paskelbta 17-toji garantuota paskola baigta pasirašyti balandžio 17 dieną. Paskolos suma buvo numatyta 77 mi-

V Saltasis karas Indijoje

Pokarinė kova komunizmo su demokratija pagimdė naują terminą "Saltasis karas". Šiuo terminu reiškia vadinti ne tik kovą už Vokietiją, bet visą komunistinę veiklą, kur ji reiškiasi prieš demokratiją. O ta veikla reiškiasi visose valstybėse, visuose kontinentuose, visame pasaulyje. Jos kovos laukas išplėstas visur: spaudoje, per radiją, kinę, menę, literatūroje, moksle, politikoje ir t.t.

Viena tos kovos sritimi — spauda ir kinu — Indijoje yra rimtai susirūpinę indų tautos vadai, amerikiečiai ir anglai. Sovietų Sąjunga, kur tik turi mažiausių galimybių, siunčia savo propagandines filmas. Viena tų filmų "Berlyno Žlugimas" dideliu pasisekimu demonstruojama Indijos kino teatruose. Ta filmas, kaip ir visos rusų propagandinės filmos, yra meniškai pagaminta ir įkalbėta įvairiomis Indijoje vartojamomis kalbomis. Svarbiausia, kad filmoje viskas nušviesta melagingai, iškeliant į begalines aukštybes "nenugalimą" Raudonąją Armiją su jos idealiausiu vadu, o trijų didžiųjų susitikimo scenose vakariečiai nušvičiami labai tamsiomis spalvomis o pasaulis išlaisvintas iš Hitlerio jungo tik Raudonosios armijos dėka. Nežiūrint, kad Indijos valdžia laikosi plačiausių demokratijos principų, cenzūros išmintos filmos iškirpo keletą gabalų, kur labai neigiamai buvo pavaizduotas Churchillis. Tie iškirpimai nesumažina filmos "vertės" ir ji nuodiją milijonus indų, kurie žavisi didvyriška "išvaduoju" armija, jų "demokratija" ir "genialiais" vadais.

Tai yra dalis šaltojo karo, kur vaizdžiai matoma, kada Vakarų demokratija su savo tolerancija pralaimi susidurdama su beatodairiškais totalitarinių režimų metodais.

Kadangi Sovietų filmos gaminamos valdžios lėšomis ir jas siunčiant į užsienius nesvarbu pelnas, o Vakariečių filmos ruošiamos komerciniams pagrindais, todėl Vakarų filmos negali būti priešpaštatomos sovietinėm filmom ir negalės jų nukonkuruoti, nes, esant reikalui, sovietinės filmos bus duodamos veltui.

Amerikiečiai yra pagamine Indijai keletą pirmiausių dokumentalinių filmų, rodančių būdus, kuriais būtų galima pakilti iš skurdo, bet kadangi tai įvykdyta privačia iniciatyva, tai nėra žymiai apčiuopiamų vaisių.

Apskritai, kino teatrų padėtis Indijoje yra apvertkintoje būklėje. Iš apie 3000 esamų Indijoje kino teatrų vos 90 rodo filmas anglų kalba. Šiuose teat-

ruose rodomos vertingos anglų ir amerikiečių filmos, bet kadangi jos neįkalbėtos vietinėmis kalbomis, tai eilinis indas jų nemato. Kitų kino teatrų rodo indų kalba įkalbėtas filmas, bet jos beveik visos yra žemos vertės ir kartais pasitarnauja dar blogiau Vakariečių naudai negu "Berlyno Žlugimas".

Antra sritis, kur Sovietai skleidžia savo nuodus — literatūra. Rusai į Indiją siunčia šešis žurnalus spausdintus Sovietų Sąjungoje. Jie spausdinami anglų kalba bei įvairiomis Indijos kalbomis ir parduodami žemiau savikainos. Mėnesinis žurnalas "Sovietų Sąjunga" 44 puslapių, puikiai iliustruotas ir spausdinamas geresniame popierėje negu amerikonių "Life", parduodamas du kartų pigiau negu pastarasis, nors jame nėra jokių skelbimų. Liukusiniai rusų klasikų leidiniai, pav. Tolstojaus "Karas ir taika", marksistiniai ir dialektinio materializmo leidiniai, parduodami pamestinomis kainomis.

Indijos vadovai suka galvas, kaip apsaugoti nuo šito rusų literatūros dumpingo. Amerikiečiai šioje srityje bendradarbiauja prieš tą rusų ofensyvą Kalkutoje amerikiečiai yra įsteigę plačiai naudojamą informacijos tarnybą su skaityklą, esančią judriausioje miesto dalyje. Anglai tokią skaityklą turi taip pat, tačiau lyg juokomis ji nukelta į europiečių kvartalo centrą ir ja mažai kas iš indų naudoja.

Tačiau blogiausia, kad Vakariečiai ne tik kad nieko rimto nepadaro prieš, bet dar reikalauja pablogina. Amerikiečių nekontroliuojami biznierių apverčia Indijos knygynus šlamštiniais gėtonosios spaudos žurnalais ir knygomis, kurių parnografijos ir sadizmas atstumia indus nuo Vakariečių. Visai suprantama, kad rimtesni indai, lygindami šį Vakarų "kultūros" šlamštą su rusų liuksusiniiais leidiniais, ima šalintis nuo vakariečių.

Dėl įvairių priežasčių, pusiau apšvię indai, besigrąbą kiek anglų kalboje, vartoja pigiąją anglų kalbos literatūrą, pilną chuliganizmo, šerlatanizmo ir sensacijų.

Dėl šios padėties vakarų kraštų draugai yra rimtai susirūpinę ir suka galvas, koku būdu gėlti tautą nuo savo draugų dvasios nuodų. Juk esant tokiai padėčiai komunistams lengva įrodyti vakarų civilizacijos išsigimimą. Ir nieko nuostabaus, jei JAV informacijos skyrius Indijoje yra rimtai susimąstęs koku keliu atgauti šiam kovos lauke prarandamas pozicijas. C.

sovietų armijos karių sąjunga.

Toliau laikraštis rašo, kad Muenchene neseniai įvykęs kaukazių atstovų iš įvairių kraštų suvažiavimas, kurio metu buvo sudarytas nepriklausomo Kaukazo komitetas, vadovaujamas Turkijoje gyvenančio paskutiniojo Azerbeidžano respublikos prezidento Ressel-Zade. Suvažiavimas pasiuntė Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui Trygve Lie telegramą, kurioje nurodoma 1944 m. sovietų vyriausybės įvykdytas šiaurės Kaukaze žudynes. Kaukazo tremtinių atstovai reikalauja šį klausimą iškelti Jungtinių Tautų pilnaties posėdyje.

(VKV Inform.)

LIETUVIAI GELBSTI OLANDIJĄ

Weheno apylinkės lietuviai, kaip praneša vietos apylinkės valdyba, suaukojo pinigų nukentėjusiems nuo potvynio olandams paremti. Nors patys gyvena daugumoje iš pašalpų, jie surinko tuos pinigus, norėdami parodyti pasauliui, kad lietuviai, kurių tauta žūsta nuo bolševikinio potvynio, nors ir patys būdami vargė, giliai atjaucia ir kitus nelaimės ištiktuosius.

Olandų konsulas Vokietijoje, kuriam auka buvo perduota, padėkojo Weheno apylinkės valdybai šitokiu laišku:

"Mano Vyriausybės ir mano nelaimės ištiktųjų tautiečių vardu, dėkoju už Jūsų didelę pinigine auka. Mane giliai sujaudino, kad ši auka gauta kaip tik iš Jūsų, kurie patys netekote Tėvynės ir turto. Aš galiu Jus patikinti, kad Jūsų pagalba ne tik prisidės prie potvynio ištiktųjų aukų būklės pagerinimo, bet Jūsų toji parodyta užuojauta bus maloniai įvertinta ir giliai suprasta. Pas. P. Wessels, Olandijos Konsulas.

KVIEČIAI PAKISTANUI

Prezidentas Eisenhoweris prašo kongresą patvirtinti jo nutarimą pasiųsti Pakistaiui apie 3-400.000 tonų kviečių, nes Pakistanui grėsia badas dėl ištiku- sio nederliaus.

Vokiečių rytu politika

Vokiečių vyriausybė ir jos Rytų politikos problemos

Vokiečių užsienio politikos aktyvumo rodyklė visą laiką rodo į Vakarus. Marshalio planas, Vokietijos suverenumo atstatymas, Saaro problema, diplomatinė ir konsularinių postų įsteigimas, generalinė sutartis, Europos gyvnybos, Montano unija, Strasburgo parlamentas etc. — vis tai klausimai, kurių patarimas ir sprendimas reikalauja aktingumo Vakaruose. Rytų klausimais Vokietijos vyriausybė dažnai pasisakydavo už rytinės ir vakarinių Vokietijos zonų sujungimą, laisvo Berlyno išlaikymą ir jo aprūpinimą ir visomis tik įmanomomis progomis griežtai paneigdavo Oderio — Neisės liniją. Kitais Rytų užsienio politikos klausimais Vokietijos vyriausybė laikėsi gana santūriai.

Vokiečių visuomenė ir Rytų klausimai

Vokiečių visuomenė, pirmoje eilėje iš seniau Vokietijos valdytų kraštų pabėgėliai, tai pat vokiečiai iš Pabaltijo, Lenkijos, Čekijos ir Dunojaus sričių ir jų organizacijos — Landesmannschaften — nėra tokia vyriausybės laikysena patenkinti ir kaltina ją dažnai pasyvu. Taip "Badische Neuste Nachrichten" kovo 12 d. rašo: "Vokietija tedaro mažą pastangų ta linkme, ką vadintume Rytų politika". Klaipeidės seniau ejęs "Memeler Dampfboot" š. m. sausio 5 d. numeryje taip rašo: "Tik iš Bonos užsienio reikalų ministerijos nenusivokimo Rytų klausimais galima suprasti, kad ką kurie tuomet į paviršius iškilę lietuviai "politikai" galėjo gauti pabėgėlių (Asylrechte) teisę Vakarų Vokietijoje".

Pabėgėlių spauda (jos pagal lenkų šaltinius Vakarų Vokietijoje įeina 300 periodinių leidinių), atstovaujama trijų stambesnių savaitraščių: "Die Stimme", "Ost-Vest-Kurier" ir "Volksbote" (pastarasis rašo daugiau Sudėtų klausimais), labai gyvai reagoavo į Eisenhowerio pareiškimą, kad JAV atšaukiančios visas slaptąsias sutartis, kurios toleravo kokios nors tautos pavergimą.

"Die Stimme" š. m. 7 n-ryje paskelbė efektinga antraštė "Tautos apsis-

prendimas dėl grįžimo į gimtinę" vokiečių pabėgėlių ideologų sambūrio "Geotinger Arbeitskreis" tokią žinią: "Antruoju planu numatoma Vokietijai gražinti Pomeraniją, Brandenburgo rytines dalis ir Žemutinę Sileziją. Aukštutinė Silezija ir Rytprūsiai bus perduoti Lenkijai, išskyrus Karaliaučiaus kraštą, kuris paliksias rusų rankose". Pabėgėlių informacijos tarnyba pabrėžė, kad tai esanti visai patikima žinia ir kad Oderio — Neisės linijos klausimas JAV vis daugiau ir daugiau pripažįstamas ne tik Vokietijos, bet ir Europos gyvnybiu klausimu. Visa vokiečių spauda šitas žinias gyvai diskutavo.

Kai po savaitės pasigirdo, kad Eisenhowerio pareiškimai vokiečių neliečia, spaudos tonas keliais laipsniais atvėso. Tačiau pasiuntinys von Diercksen taip pat pareiškė: "Mums turi būti aišku, kad amerikiečių užsienio politikai vokiečių Rytų problemų nesprendžia izoliuotai, bet Eisenhowerio paskelbtos tezės pavergtųjų tautų išlaisvinimo rėmuose... Mums nereikia Rytų programą išvystyti iki reikalavimų maksimumo, bet tuo aspektu, kad ji tilptų bendruose Rytų ir Pietų Rytų Europos rėmuose. Kadangi kancleris balandžio pradžioje vyks į Vašingtoną, jam bus geriausia proga situos klausimus pagilinti ir būti pabėgėlių pagėdavimų ir reikalavimų prezentatorium. Du klausymų kompleksus reikės Vašingtone aiškinti žodžiu ir raštu: teritorines ir politines vokiškųjų Rytų problemas ir..."

Vokiečių visuomenė seka su dideliu susirūpinimu savo tautiečių bėgimą iš rytinės zonos ir vakarines. Nors žmoniškumo atžvilgiu tai ir suprantama, tačiau nuo to nukentėta tautinis reikalas. "Frankfurter Allgemeine" tuo reikalu neseniai taip pasisakė: "Ar vokiečiai atsisako savo Rytų? Nebegalima kalbėti apie pabėgėlius ir pabėgimą, bet jau apie tautos persikraustymą. Vokiškose Rytuose dabar vyksta tokie reiškiniai, jog vokiečiai pradėjo apleisti kraštus anapus Elbės. Tie kraštai buvo vokiečių kadaise sunkiai atkariauti. Dabar vokiečiai juos palieka savo noru ir bėga tiesiog lyg be galvos. Savano-

FLOWER DAY

Crown of flowers arranged by S. A. Floral Societies in Adelaide.

GĖLIŲ ŠVENTĖ.

Gėlių karūna, sukombinuota Pietų Australijos gėlių augintojų draugijų.

By courtesy of "The Chronicle"

LIETUVIS IŠGELBĖJO OLDENBURGĄ NUO POTVYNIO.

1953 m. vasario 1 d. naktį, nuo jūros potvynio ir siaučiančios audros Oldenburgo kanalui pakilus, vanduo pradėjo veržtis prie Zandplatz estų stovyklos, kurioje gyvena ir dalis lietuvių. Buvo pavojus, kad vanduo gali užlieti dalį Oldenburgo miesto ir apylinkes. Tai pastebėjęs, lietuvis, Vladas Pranckevičius, ėmėsi darbo sulakyti besiveržiantį vandenį. Apsaugos policija, tikrindama pylimo krantus, rado minėtą lietuvių visas jėgas įtempusį, bedirbantį potvynio pavojui sulaukyti.

Šį žygi įvertindamas, miesto statybos viršininkas, dalyvaujant policijos ir miesto savivaldybės tarnautojams, Vladiui Pranckevičiui įteikė 50 DM premiją ir tokio turinio raštą:

"Gerbiamas Pone Pranckevičiau. Už pagalbą ir veiklumą, Oldenburgo užtvankai pakilus 1953 m. sekmadienį, vasario 1 d., miestą pareiškia Jums didelę padėką. Veikdamas savo iniciatyva, Jūs apsaugojoje užtvanką, kuri tikriausiai būtų buvusi išardyta, jei Jūs savo darbu nebūtumėte prisidėjęs.

Įvertindamas šį Jūsų savanorišką pagelbos žygi, miestas įteikia Jums 50 DM sumos premiją.

Pas. In Vertretung Stadtbaurat Dursthoff".

Apie šį įvyki buvo taip pat rašyta dienraštyje "Die Welt", tik tenai per klaidą p. Pranckevičius buvo pavadinamas latviu (Lette). Jis yra lietuvis ir priklauso Zandplatz — Oldenburgo lietuvių bendruomenės apylinkėi.

(VKV Inf.)

VOKIETIJOS KARO NUOSTOLIAI ŽMONĖMS

Vakarų Vokietijoje paskelbtas biuletėnis, kuriame sakoma, kad pastarojo karo metu žuvo 3.300.000 civilinių Vokietijos gyventojų ir 3.250.000 karių. Taigi, civilinių žuvo daugiau, negu frontuose.

Reikia manyti, kad ateities kare civilinių žus dar daugiau, nes galingos atominės bombos sunaikins ištisus miestus su visais žmonėmis.

riškas Rytų zonos palikimas palaidoja visas viltis kada nors beatgauti kraštus anapus Oderio — Neisės linijos. Jeigu vokiečiai dabar jau nebesilaiko patys vidurinės zonos, tai kaip jie begali galvoti apie tų kaštų susigrąžinimą? Persikraustymas į vakarus yra vokiečių tautos pajėgumo išsekimo simptomas". Taip teigia "Frankfurter Allgemeine" š. m. kovo 25 d. numeryje.

Vokiečių pažiūra į Klaipeidos kraštą

Vokiečių vyriausybė Klaipeidos krašto klausimo iki šiol niekur nekelia. Taip pat ir Vakarų Vokietijos vokiečiai juo mažai ir nevienodai pasireiškia. Žemėlapuose kai kur Klaipeidos kraštas priskiriamas prie Vokietijos, kai kur prie Lietuvos. Tačiau pabėgėlių spaudoje, šventėse, susirinkimuose ir minėjimuose klausimas pastatomas visai kitaip. Ten griežtai ir besąlyginai Klaipeidos kraštas skelbiamas vokiečių žeme ir Vokietijos dalimi. Daugelyje Vokietijos miestų paskelbtos "Memeler Strasse" arba "Memellandstrasse". Mannheimo miesto tarnybos administracinis skyrius 1953 m. kovo 10 d. posėdyje vienu balsu sutiko būti Klaipeidos miesto ir klaipeidiečių kūmu (Patentstadt). Ten ateityje vyks vokiečių sąskrydžiai, bus komplektuojamas Klaipeidos archyvas, steigiamas klaipeidiečių vaikų našlaitynas, ten numatomas spaudos ir leidinių centras.

Klaipeidiečių, kaip ir kitų vokiečių pabėgėlių, vokiečių pilietybė, kuri iki šiol ne visų įstaigų buvo vienodai tvarkoma, ateityje įgaus tvirtą statusą. Kovos viduryje Vakarų Vokietijos ministerių kabinetas perdavė parlamentui naują pilietybės įstatymo projektą, kuriame pasakyta, kad, neatsižvelgiant į tarptautines teises aiškinimus apie galiojimą ar negaliojimą Muencheno sutarties, įpilietinimo patvarkymą buvusiam Bohemijos ir Moravijos protektorate, įpilietinimo dekretus Aukštutinėi Silezijai, KLAIPEIDOS Kraštui, Dancigui etc., dabar kabineto paruoštas įstatymas bus pagrindu nustatyti vokiečių pilietybę ir tada, jei vėliau taikos sutartis arba kitokios tarptautinės sutartys nustatytų, kad nacių paardinan paimti dėsniškai kolektyviai įpilietinimui būtų paskelbti negaliojančiais.

Klaipeidos krašto vokiečiai ir šiaip dar būdingai reiškiasi: prieš 3 metus Muencheno mst. įsteigtas studentų ir filisterių sambūris "Ordensland" (Ordino žemė) sukaktuvių proga pakėlė, o solenizantai sutiko būti garbės nariais Dr. Ottomara Schreiberį (buvęs Klaipeidos krašto direktorijos pirmininkas), dabartinį viceministerį pabėgėlių ministerijoje (Staatssekretar im Bundesvertriebenministerium) ir Rytprūsijų rašytoją Agnes Miegel.

Draugiški lietuviai — vokiečių santykiai

Išskyrus Klaipeidos klasią, visais kitais atžvilgiais lietuvių ir vokiečių santykiai yra draugiški, net labai draugiški. Tėvynėje esančių lietuvių krikščioniškas priėmimas badujančių atbėgėlių vokiečių iš Rytprūsų, mūsų partizanų besąlyginė ginkluota kova su raudonoju slibinu, mūsų veikniųjų objektyvus nustatymas dėl vokiečių Rytų politikos ir eilė asmeninių pažinčių sukėlė mums vokiečių eilėse malonaus prielankumo. Pastaruoju laiku vokiečių spauda gana gražiai mini Lietuvos vardą ir atžymi jos dabartinę nelaimę, o į Vasario 16 d. Nepriklausomybės minėjimą išjūngė ir keturius Vokietijos stotys. Neseniai Dr. Gilles pasakytieji lietuviams malonus padėkos žodžiai tokius draugiškumo ryšius tik sustvirtina.

Vokiečių Rytų politikos aktyvėjimas ateityje

Nebūsime pranašai tvirtindami, kad vokiečių Rytų politika ateityje gerokai aktyvės. Dabar, pasirašius Europos gynybos sutartis, aišku, kad vokiečiai už jas sieks atpildo, ir tokio mano dalimi rasti Rytuose. Taip "Die Stimme" 14-e n-ryje rašo: "Dabar atsivėrė kelias į aktyvią Rytų politiką". Taip pat yra pagrindu manyti, kad dalis tos politikos pasireišk diplomatinio būdu Vašingtone, nes "Ostbote" (1953. 3.21) susirūpinęs teigia: "Reikia viena prasme konstatuoti, kad mūsų emigrantai JAV toli gražu neįgavo to svorio, kokį ten turi kitų tautų egzilinės grupės". Kuria linkme vokiečių politinė veikla pasuks šiais klausimas, parodo mums jau anksčiau minėtos "Stimme" įjautrus pasisakymas: "Daug rūpesčio sukėlė žinia, kad JAV esančios Pietų Rytų ir Rytų Europos egzilinės grupės rengiasi įteikti amerikiečių užsienio politikams planus apie būsimų "plotų" sudarymą, kurie apima ir iš vokiečių pagruoptuosius kraštus..."

Spaudos skiltyse

"Die Neue Zeitung" š. m. vasario 21/22 d. numeryje, straipsnyje "Rytų Europos emigrantų problemos", plačiai rašo apie naujai sudarytą estų tremtinių egzilinę vyriausybę, kurios priešakyje yra estų tautinės tarybos pirmininkas Dr. Rei, buvęs paskutinis laisvosios Estijos pasiuntinys Maskvoje.

Toliau laikraštis praneša, kad buvęs lenkų karo ministeris ir vyriausias lenkų kariuomenės vadas, generolas Sosnkowski, yra numatytas lenkų egziliniu prezidentu. Jam esą pasisekė sujungti lenkų politines jėgas, pasiekus tarp lenkų egzilinės vyriausybės Londone ir opozicijoje esamų partijų susitarimo. Daugumos lenkų tremtinių partijų nepripažintas, dabartinis lenkų egzilinis prezidentas Zaleski pareiškė savo sutikimą iš einamųjų pareigų pasitraukti generolo Sosnkowskio naudai. Opozicinės lenkų partijos pareiškė sutinkančios su šiuo sprendimu, kuriuo baigiamas ilgus metus trukęs konfliktas ir pasiekiamas lenkų tremtinių konsolidacijos.

Generolas Sosnkowski, kuris šiuo metu yra išskridęs į New Yorką, po poros mėnesių grįš į Londoną. New Yorke yra numatomas lenkų tremtinių diplomatų suvažiavimas, kuriame šalia gen. Sosnkowskio, dalyvaus lenkų egziliniai pasiuntiniai iš įvairių kraštų. Suvažiavime bus nustatytos lenkų tremtinių pagrindinės politikos gairės.

Laikraštis toliau paminia ukrainiečių tremtinių New Yorke, Londone ir kituose vakarų pasaulio didmiesčiuose surengtus Ukrainos nepriklausomybės paskelbimo 35 sukakties minėjimus, kurie praėjo ypatingu ukrainiečių tremtinių aktyvumo ženkle. Prieš mėnesį Muenchene įvykusiame ukrainiečių kilmės amerikiečių ir ukrainiečių tremtinių suvažiavime sudaryta darbo komisija paruošė bendradarbiavimo su "Amerikiečių Komitetu Rusijos Tautoms Išlaisvinti" planą. Be to, laikraštis praneša, kad ukrainiečiai tremtiniai įsteigė antikomunistinę buvusią

KATALIKŲ GYVENIMAS

Redaguoja P. Pusdešris

MOTINOS TIKĖJIMAS IR KALBA

Tremties keliuose daug ką išbarstė, daugelis praityje buvusių mielių vardų dingo iš mūsų atminties, jau nebeprisimenam nei vardų, nei broužų daugelio tų draugų ir draugių, su kuriais išstisę metų eilę sėdėjome tame pačiame mokyklos suolo, tačiau vienas veidas visur ir visada lieka aiškus ir, bėgančių metų skalaujamas ne tik nepraranda savo ryškumo, bet, priešingai, atrodo, kad prasilenkančių valandų dulkes jį tik dar labiau nušviečia ligi detališko aiškumo, ligi aureoliško spindėjimo. Tai motinos veidas, mūsų kiekvieno motinos paveikslas, kurį savo prisiminimų marguose rėmuose išaugojom nesužalotą per visus bombardavimus, kuris nepasiliko, kartu su Grigo Ratais, anoje pusiaujo pusėje, — kiekvieną žingsnį sekančias motinos akis visuomet jaus tas, kuris yra sėdėjęs ant motinos kelių, ir kuris buvo glostytas jos ranka.

Gražiausiais rimais apipinta literatūroje, madonų paveikslais meno iškelta bažnyčių altoriuose motina ne tik dėl to, kad ji pasauliui gimdo naujas gyvybes, bet todėl, kad motina yra didžioji auklėtoja. Tėvas, besirūpindamas šeimos materialiniu gerbuviu dažniausiai neturi ne tik laiko, bet išvis galimybių ir net įgimto palinkimo auklėti kad ir nuosavus vaikus. Čia jau motinos sritis, nes ant jos rankų auga vaikas, bet, iš kitos pusės, motina daugiau ir atsakinga prieš visuomenę ir amžinatvę už tai, koks tasai vaikas užaugs. Ypač tą atsakingumą turėtų pajusti svetur atsikėlusios šeimos lietuvių motina, kuri turi mokėti savo vaikui sukurti tinkamą aplinką ir savo asmeniu dabar turi bent dalinai atstoti ir lietuvių kunigą ir lietuvišką mokyklą.

Dažnai stebimės, kaip katalikiškoje šeimoje atsiranda toki Sniečkaitė, Paleckiai ir į juos panašūs, stebimės kodėl ir iš mūsų pažįstamų tarpo pasitaiko vienas kitas indifirentas ar net ateistas, bet retas kuris pagalvojame, kad viso to šaknys dažniausiai glūdi šeimoje, o dar dažniau motinoje. Jei motina nekreipia dėmesio į religinį vaiko auklėjimą, jei nemoko jo vakarais prie lovytės sudėti maldai rankučius, jei pati vaikui nebūna religingumo pavyzdžiu, negali tokia motina tikėtis, kad jos vaikas užaugs religingu žmogum. Dar skaudžiau, kada vaikas, išmokęs mokykloje Dievo ir Bažnyčios įsakymus, mato, kad jų nesilaikoma jo šeimoje. Kuo tikėti — mokykla, ar tėvais? Vaiko sieloje kyla pirmos abejonės ir autoritetų kova. Kas nugalės — gėris ar blogis, — tas priklausys dažnai ne nuo autoritetų stiprumo, bet nuo vie-

nos, kitos vaiko pastebėtos ir tik jam vienam reikšmingos smulkmėnos. Ir, štai, įvyksta lūžis, kuris jo ateityje turės milžiniškos reikšmės. Šeimoje įsigyti religingumo pagrindai dažnai būna stipresni ir daugiau paremti pačiu tikėjimu, negu protu ir išskaičiavimais. Jie būna stipresni už vėliau įsigytus studijomis. Todėl kiekviena motina turi išsiamoninti ir vien dėl vaiko turi pati religingume atgimti, kad galėtų būti savo augančiam vaikui religijos mokytoja ne tik žodžiais, bet ir kilniu pavyzdžiu. Prie to taip pat turi prisidėti ir tėvas, nes jeigu motina moko vienai, o tėvas kitaip, negalima norėti, kad vaikas ko nors išmokyti.

Motina šv. Monika su savo sūnum šv. Augustinu.

By courtesy of "The Southern Cross"

Religinis vaiko auklėjimas turi būti jungiamas kartu su motinos maldomis už savo vaiką. Šventoji Monika savo maldomis pakėlė savo sūnų Augustiną iš žemės drumzlinų padugnių ligi šventųjų sferų, kiekviena nuoširdžiai besimeldžianti motina gali savo vaiką išauklėti tokiu, kuris nepadarys gėdos ne tik Dievui ir Bažnyčiai, bet ir Tėvynei, visuomeni ir jai pačiai.

Daukantas savo "Būdo" įžangoje sa-

ko: "Lietuvių kalbą išlaikė ne raštai, bet išmintingos žemaičių ir kalniečių motinos apkerpėjusiose tarp girių nameliuose". Galbūt ateities rašytojai kada nors parašys tokį sakinį: "Jeigu tremtyje lietuvių masė taip greitai nutautėjo ir užmiršo savo kalbą ir papročius, dėl to kaltos tik lietuvių motinos, kurios nesistengė įkvėpti savo vaikams savo kalbos meilę ir jos tinkamą išmokyti. Kas turi progos organizacijose, ar kitur susidurti su mūsų mokyklinio amžiaus vaikais, tas, be abejojimo, pastebėjo, visiškai svetimą mūsų kalbai akcentą, kirčiavimą o ypač raidę "t" daugelyje atvejų jų tariamą kaip anglų kalbos "th". Taip ir kyla klausimas — argi tai lietuvių motinų vaikams? Ar jų motinos negirdi jų dargomą mūsų miela, gražią kalbą? Lietuvoje kartais pasijuokdavome iš žydų ar kitų svetintaučių lietuviškų žodžių klaidingo ištarimo, o dabar, jeigu kada nors ten grįšim, gal ne vienas nusišypsos išgirdęs lietuviškai kalbant mūsų pačių vaikus. Motinos daro didžiulę klaidą palikdamos visą mokymą tik australiškai mokykla, tuo tarpu kada vaikas dar namuose pamokomis arba bent planingais su juo pasikalbėjimais turi būti mokomas jei ne daugiau, tai bent taisyklingos lietuvių kalbos. Motinos negali teisintis, kad jos tam nesiruošiusios, neturi žinių, neranda laiko. "Šeima pareikalauja iš moters, objektyviu prasme, ne jos darbo vaisiaus, ne uždarbio, bet jos pačios", sako Dr. A. Sidlauskaitė, o vaiko išauklėjimas sąmoningu lietuviu, jo išmokymas gimtosios kalbos turėtų būti kiekvienos motinos pareiga, statoma aukščiau už laiko neturėjimą ir uždarbį. Šiame reikale kiekviena motina turėtų įdėti visą širdį ir visą save. Kiekvienos motinos lietuvių kalbos žinojimo užteks pataisyti vaiko neteisingai tariamus žodžius, pamokyti vaiką skaityti lietuvišką elementorių ar knygelę. Jeigu seniau vaizdavo lietuvių motiną savo vaiką bemokančią skaityti prie ratelio, dabarties skulptoriai tegu vaizduoja ją prie skalbimo mašinos ar elektrinio dulkių siurblio, bet mokančią savo vaikus gimtosios kalbos.

Motina! Gerbiama ir miela motina! Tik tu pagalvok, kokia galia tavo rankose! Tu gali savo sūnų ar dukrą išauklėti religingais patrijotais, su tokia stipria, krūtinėj plazdančia Dievo ir Tėvyne meile, kuri šiandien neleidžia nevilty sušalti tėviškės miškų partizanams, bet tu gali taip pat savo vaiką paskutiniu dvasios skurdžium išleisti į pasaulį, kuris nežinos kas yra jo Dievas, kas yra jo Tėvyne, kuris po kiek laiko taip pat nežinos ir kas jį pagimdė.

Motinos dienos proga prisiminkime maldoje savo motinas, o motinos teprišimena savo motiniškas pareigas — vaiką išauginti ne tik sau, ne Australijai, bet Dievui ir mūsų tėvynei LIETUVAI. S.P.

ėjo iš šonų. Paskui ėjo penkios lietuviškos vėliavos (2 bažnytinės, tautinės, Popiežiaus ir skautų), palydimos mergaičių, o po jų tamsiomis eilutėmis vyrai. (Moterys procesijoje galėjo dalyvauti tik su taut. rūbais ar uniformomis). Lietuviams praeinant daug kur buvo plojama.

Po procesijos, palaiminimo ir kard. Gilroy žodžio, lygiai 5 val. per tuos pačius garsiakalbius pasigirdo Šv. Tėvo balsas, perduodamas per Vatikano radiją. Pijus XII kalbėjo apie 15 min. aiškia gražia anglų kalba ir gale suteikė apaštališką palaiminimą. Visa tai Kongrese dalyvavusiems paliko neišdildomą įspūdį.

PIRMAS ATOMINIS POVANDENINIS LAIVAS

Croton, Conn., statomas pirmas atominė energija varomas povandeninis laivas, kurį numatomas nuleisti į vandenį šiais metais. Atominė energija varomame laive įgėtinė buvo projektuojama Argonne valstyje laboratorijoje, 25 mylios į pietus nuo Chicago. 300 mokslininkų trejus metus dirbo šį projektą.

Vien laivo korpusas kainuos apie 40 milijonų dol. Šis bukanosės formos laivas bus 2500 tonų talpos, t. y., truputį didesnis už paprastą povandeninį laivą. Jo įgulą sudarys 150 vyrų. Laivo greitis po vandeniu prašoks 20 mylių per val., o ant vandens paviršiaus bus apie 50—60 m val. (apie 100 km per val.). Greičiausias pasaulio kelevinis laivas "United States" pasiekė 35 mylių per val. greitį.

Atominis povandeninis laivas, turė-

damas kelis svarus urano, galės plaukti be kuro papildymo tūkstančius mylių. Teoretiskai imant, jis galės išbūti pasineręs po vandeniu eilę metų. Jis neturės alsaivimo vamzdžių, išlindusių iš vandens paviršiaus, kaip kad turi snorkelio tipo laivai. Visas oras bus gaunamas iš specialaus įrengimo. Laivas turės oro temperatūros reguliavimą. Atominė energija varomuos šaldytuvuose bus konservuojamas maistas. Laive bus įrengta televizija. Laivas turės įrengimą atominės povandeninės bombos sprogdinimui. Jis vežiosis taip pat torpedas su atominių bombų galvutėmis ir turės denio kanuales, kurios galės būti iššautos laivui esant po vandeniu.

Laivo įgėtinė sudaryta iš atominio reaktoriaus, kuriame urano atominė reakcija paliuosuoja milžinišką kiekį šilumos (vienas svaras urano 235 atitinka 1800 tonų anglies). Ta šilima per-

Red. vyr. sktn. A. Krausas

SKAUTAI — LIETUVIŠKA JAUNIMO ORGANIZACIJA

Yra tekę išgirsti pasisakymų, kad esą skautai nėra lietuviška organizacija ir ne lietuvių reikalams paskirta. Tai yra labai klaidinantis pasisakymas, nes kas pažįsta Lietuvišką Skautybę, tas žino, kad ji yra ne mažiau lietuviška, kaip ir kitos lietuvių sudaromos ir lietuvių vadovaujamos organizacijos.

Tiesa, skautybė savo pradžią gavo ne Lietuvoje. Bet jei taip imti, tai daug gerų idėjų yra atėję į Lietuvą iš svetur. Ir tos idėjos buvo Lietuvoje priimtos užvilktas joms lietuviškas rūbas ir šiandien net niekas negalvoja užmesti joms nelietuviškumą.

Skautybės įkūrėjas Lordas Baden Powell, davė šiai organizacijai idėjas, kurios nepajėgė išsitikti vienoje tautoje ir greitai apėmė visą pasaulį.

O tos idėjos labai paprastos: Dievui, Tėvynei, Artimui. Į tris žodžius sutrauktą kiekvieno žmogaus tikslas žemėje. Prie obalsio Baden Powell pridėjo dar 10 įstatų ir 10 įsakymų, kuriuose išdėliuoja reikalavimus skautams. Popiežius Pijus XII nurodo tris priežastis, kad skautybė taip greitai išsiplėtė pasaulyje: 1) Skautybė iškelia ir sužadina jaunuolyje viską, kas natūraliai yra gera, kilnu, šventa: gyvenimo paprastumą, gamtos ir TĖVYNĖS (mano pabrėžta) meilę, garbės jausmą, susivaldymą, paklusnumą, atsidavimą artimo tarnybai, broliškumo ir riteriško jausmą. 2) Skautybė į žmonijos gyvenimą nori įnešti tvarką ir teisingumą, tikrą gamtos meilę be meilikavimų ir netikusio jausmingumo. Laiko praleidimas, iškylos, žaidimai, kiekvienam skautui uždeda pareigas ir ypatingą atsakingumą, kuris išvysto tvirtą ir energingą veiklą mokyklose, įstaigose ar profesijoje.

3) Skautybė Dievo tarnybai suteikia žymiausią vietą, kuri priklauso žmogaus gyvenime, ir tuo jaunuolį paruo-

šia, kad visur atidengtų tikrąją įvairių dalykų vertę, jų tikrąją dievišką saulės šviesos atspindį. (Documenti pontifici sullo scoutismo pag. XII-220).

Kitas pasakytų, kad ir daugelis kitų jaunimo organizacijų reikalauja aukščiau minėtų dorybių. Bet tarp skautybės ir kitų organizacijų yra vienas ir pagrindinis skirtumas — metodai. Jei kiti bando šias dorybes įkalti jaunimui į galvą sausa teorija ir pamokymais, tai skautai visa tai daro praktiškai. Per žaidimus, skilčių sueigas, stovyklas, įvairias kolektyvinius darbelius jaunimas įgauna aukščiau minėtas savybes, net pats to nepastebėdamas.

Savo idėja būdama tarptautinė skautybė yra grynai tautinė, mūsų atveju lietuviška. 1) Žmonės, kurie yra skautų organizacijos nariai, būdami lietuvišiais jie ir organizaciją daro lietuvišką. 2) Per Obalsio dalį "Tėvynei" — nes žmogui yra tik viena tėvyne. 3) Įgavusi tam tikras tik mūsų tautai charakteringas savybes ir išugdžiusi savas tradicijas. 4) Savo organizacine schema, visiškai skirtinga nuo kitų tautų skautų. 5) Skautų patyrimų programa, kuri sudaryta pasiremiant lietuviškam jaunimui reikalingais žinoti dalykais. (Pav. į programą įtrauktas platokas Lietuvos Istorijos ir Geografijos kursas) Iš tradicijų pažymėtina vėliavos pakėlimo ir nuleidimo apeigos su maldai ir Tautos Himnu.

Esant mums emigracijoje skautybė gali būti ir yra naudojama, sekmingai kovai su nutautėjimu. Tik mūsų lietuviška visuomenė turi remti skautybę, ja pasitikėti ir visokiais būdais padėti.

Tuos tėvus, kurių vaikai dar nėra skautais, prašome paraginti savo jaunimą ateiti į mūsų eiles. Čia vaikai išmoks lietuviškai kalbėti žaiddami, užmirš komikus ir svetintaučių draugystę bent trumpam laikui. Nauda bus didelė visiems, o ypač Lietuvai, kai namo galėsim parvežti lietuviškai kalbantį jaunimą. Sktn. V. Neverauskas

FLOWER DAY in Adelaide

Two little girls, one shy and one smiling, admire a window display.

GĖLIŲ ŠVENTĖ Adelaideje

Dvi mergaitės, viena rimta, antra besišypsanti, stebi dekoruotą gėlėmis vitriną.

By courtesy of The Chronicle

BALFO centro dir. P. Minkūnas ryšium su CDUCE kongresu pasakė per Fordhamo un-to radiją kalbą, kurioje išsamiai pavaizdavo, kokios apimtys tautžudybė vykdoma Lietuvoje ir kt. Pabaltijos kraštuose.

Filadelfijoje "Ramovės" skyrius paskelbė konkursą jaunimui. Aprašyti skirtos trys temos iš Lietuvos istorijos ir Nepriklausomybės kovų laikotarpio: a) Vytauto santykiai su kryžiuočiais, b) Kodėl mes švenčiame lapkričio 23-ją ir c) Mano pareigos lietuvių tautai. Rašiniai turi būti įteikti iki gegužės 1 d.

duodama garo katilui. Garo turbina yra pagrindinis laivo variklis. (TŽ)

KAIP GIMSTA MADOS

Vienoje "arbatėlėje" prez. Eisenhowerio žmona pasirodė apsivilkus ružava suknele ir ružavomis kojine. Visa Amerika sujudo ir nusprendė:

"Labai originalu ir tikrai įdomu dėvėti kojines tos pačios spalvos kaip ir suknelė".

Visi kojinių fabrikai nudžiugo gavę naują idėją, tik jiems buvo mįslė, kur tas kojines gavo Eisenhowerienė, nes jie jau keliolika metų nieko panašaus negaminu. Galų gale jie atsiklausė pačios Eisenhowerienės, ar ji nutarė padaryti "revoliuciją" kojinių spalvose. Iš pradžių Eisenhowerienė nesusingaudė, ko jie nori, bet po valandėlės nusijuokus atsakė:

—Ach, tos ružavos kojines... Aš pakuodama daiktus jas radau, jos buvo užsilikusios nuo keliolikos metų, todėl nutariau galų gale jas sudėvėti.

Juožas Mikštas

Ar tebesvyruoja?

Ar tebesvyruoja
Dar tenai berželis,
Kur vaga pirmoji
Kreivai buvo arta,
Kur kasmet gegužis,
Vainikuotas, žalias,
Mina žalią kelią,
Gėlėmis nubertą.

Kur kasmet gegužis
Baltai soduos žydi,
Kur kasmet gegužis
Klevą šiausia, taršo,
Kur kasmet gegužis,
Giriosna užklydęs,
Medžių žaliom stygom
Groja savo maršą.

Ar tebesvyruoja
Dar tenai berželis,
Kur mačiau motulę
Paskutinį kartą,
Kur man saule švietė
Veidas jos išbalęs,
Ar tebesvyruoja
Ten prie kiemo vartų?

Bėga dienos, bėga,
Slenka metai, slenka,
O aš vis klajau
Toli nuo berželio.
O aš vis matau čia
Zemės veidą blankų,
Ir širdies pradžiugint
Nieks čia nebegali.

JUOKTIS SVEIKA

Trikulys suolis

30 metų našlė E. Arrighi, norėdama nusizudyti, vieną dieną šoko nuo Senos tilto ir pataikė... ne į vandenį, bet stačiai ant vienišo našlio M. J. Martin, kuris ten sėdėjo su meškere. Iš pradžių, žinoma, buvo abu priblokšti, bet sveiki. Po ilgesnio pasiaiškavimo, meškeriotas pakvietė "sauvizude" į kavinę, o po kurio laiko jiedu buvo jau vyras ir žmona.

Kaži ar naudinga organizacija?

Melbourne, Australijoje, prieš pora mėn. įsikūrė "Draugija vyras ginti nuo žmonių apgaulės". Ji jau turinti 400 narių ir išlaiko patarimų biurą, patariamąjį vyras, kaip elgtis su nepažintomis žmonėmis, kurios nepajėgia šeimos biudžetą subalansuoti, kaip elgtis su įkyriomis nuošėmėmis bei žmonos giminėmis, kurios braunasi į šeimos santykius.

Lengvai išsprendė

— Turbūt, nelengva buvo parinkti sūnui vardą?
— O, visai nesunku. Mes teturime vos vieną turtingą giminaitį.

Vasario 16 Gimnazija

PABAIGĖ ANTRUOSIUS MOKSLO METUS

Tai buvo prieš pat Velykas, kovo mėnesio 31 dieną. 9 valandą iš ryto klasių auklėtojai išdalino savo klase mokiniams pažymėjimus, kuriuose, Mokytojų Tarybos sprendimu, surašyti visų mokslo metų darbo rezultatai. Ta pačia proga klasių auklėtojai pasikalbėjo dar su savo auklėtiniais, kaip būtų buvę galima pasiekti geresnių darbo vaisių ir ką reikės daryti, kad to pasiekus ateinančiais mokslo metais. Atsisveikinta dviem savaitėms, palinkėta gražiai praleisti Velykas ir pasisėdėti. Iš klasių mokiniai išėjo pakilusiu nuotaika, nors buvo vienas kitas ir liūdinčių.

Dešimtai besibaigiant, prasidėjo sąlėje baigiamasis aktas. Šiomet, tiesa, nėra baigiamosios klasės, nes, pagal vokiečių aukštesniųjų mokyklų tvarką, atidaroma devintoji klasė, kuri išleis savo abiturientus tik kitais metais. Tačiau, Mokytojų Tarybos nutarimu, suruoštas ir dabar kuklus mokslo metų baigimo aktas.

Gimnazijos Direktorius A. Giedraitis pateikė susirinkusiems mokiniams ir negausiems svečiams trumpą mokslo metų apžvalgą, iš kurios štai kas paaiškėjo:

1952-53 mokslo metų Gimnazija pradėjo 1952 metų balandžio mėnesio 17 dieną su 109 mokiniais, paruošiamajame klaseje (arba pradžios mokykloje) — 22, iš viso 131. Per metus į Gimnaziją įstojo 16 mokinių, į paruošiamąją klasę — 9. Šiuos mokslo metus Gimnazija baigė su 125 mokiniais, paruošiamajame klaseje su 31, iš viso — su 156 mokiniais. Vidutinis mokinių amžius — 11-17 m. ir tik 12 mokinių nuo 18-21m. (aukštesnėse klaseje), paruošiamajame klaseje — nuo 7 iki 14 m. Berniukų Gimnazijoje 67, mergaičių — 58, paruošiamajame klaseje berniukų 14, mergaičių 17. Romos katalikų Gimje 61, evangelikų — 64. Paruoš. klaseje R. katalikų 19, evangelikų 12. Gimnazijos mokinių, kilusių iš D. Lietuvos, yra 87, iš Klaipėdos krašto 31, iš Rytprūsių 7. Paruošiamajame klaseje iš Klaipėdos kr. 1, kiti visi iš D. Lietuvos.

Pagal mokslo pažangumą Gimnazijos klaseės šiaip atrodo:

Pažangiausia — VIII-oji klasė, antroje vietoje VI-oji, trečioje vietoje VII, kitos toliau. Pažangiausi klasių mokiniai: I klaseje — Gerhardas BAURAS — pirmasis. Irena JANUŠAITĖ — antroji; II klaseje Eran SMITAITĖ — pirmoji, Marina AUDERYTĖ — antroji; III klaseje Vytautas REITNERIS — pirmasis, Daniela JAKŠTAITĖ — antroji; IV klaseje Renata Lippert-LIPERTAITĖ — pirmoji, Irma KALVAITYTĖ — antroji. V klaseje Ingė GODUŠAITĖ — pirmoji, Henė SNEIDERAITYTĖ —

antroji; VI kl. Teresė SAKALAUSKAITĖ — pirmoji, Valius GUSTAS — antrasis; VII kl. Adolfas BRINKIS — pirmasis, Lydija ZANDOVAITĖ — antroji; VIII kl. Povilas KAZIRSKIS — pirmasis, Liudas VENCLOVAS — antrasis.

Kiek per tuos mokslo metus būta pajamų ir išlaidų, nesuspėta pateikti. Per 1952 metus pajamų turėta 158.837 DM, o išlaidų 127.513. Vieno mokinio išlaidymas per mėnesį (įskaitant, žinoma, ir visas su mokslu susijusias išlaidas) atėjo daugiau kaip 20 dolerių. Jei Gimnazija per tuos metus dar sutapė apie 30.000 DM, tai tik dėka tų viršaus esančių Rėmėjų Būrelių, Balfo ir įvairių kitų aukų.

Tie metai Gimnazijai buvo geri, ir ji džiaugiasi savo Rėmėjai ir Bičiulių gražiomis pastangomis. Miela mokytojų ir mokiniams, ir jėgos didesnės, ir darbas našesnis. Kazin kaip bus kitais mokslo metais? Prieš kurį laiką Gimnazija išleido naujus atsišaukimus į Rėmėjų Būrelius ir susirūpinusius laukia, ką jie atsakys. Jau daugelis Būrelių ir kitų Bičiulių iš anksto pasižadėjo remti Gimnaziją ateinančiais mokslo metais ir kiek tik reikės.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba, sutartinai su Gimnazija, jau kuris laikas ieško Gimnazijai namų išnuomoti ar patogiomis sąlygomis nupirkti. Buvo galvota ir apie statybą, tik tam daug reikia pinigų. O pirkti jau nužūrėtas namas Hesseno, provincijoje, tarp Darmstadto ir Manheimo, už 10 km. nuo Reino. Tam tikra komisija dėl tų namų tariasi.

Diepholzo Lietuvių Labdaros Draugija, išgirdusi, kad Gimnazija tariaisi pirkti namus, pirmutinai tuojau paaukavo tam reikalui 1000 DM. Tai yra labai didelė dalis Draugijos santaupų. Gimnazija Labdaros Draugijai, pirmutinei parodžiusiai tokį gražų pasiūlymą, pareiškė nuoširdžią padėką. "Tremties" laikraštyje prieš kurį laiką taip pat vienas tautietis yra pažadėjęs 200 DM Gimnazijos namų statybai. Bet Gimnazija tikisi, kad jautrusis tautietis prisidės ir prie namų pirkimo.

Apie numatytus "pirkti" namus, kai bus aiškiai susitarta, Krašto Valdyba su Gimnazija praneš plačiai lietuvių ir bendruomenei ir prašys paramos. Ką gi daugiau galėtų daryti? Toje vietoje, kur dabar Gimnazija, ilgainiui nebeįmanoma pasilikti.

Baigdamas savo pranešimą, Gimnazijos Direktorius palinkėjo mokiniams gražiai praleisti Velykų šventes, gerai pasisėdėti ir su naujomis jėgomis grįžti į naujuosius mokslo metus.

Krašto Valdybos Pirmininkas Pranas Zundė, pats negalėdamas atvykti, atsiuntė raštu sveikinimą.

kas ir drauge bausis gobšas, neteisėtų būdu išlupęs šiuos denarus iš užteigos lankytojų, ir Dievas mane skaudžiai už tai nubaudė, — kalbėjo žmogus, dūšaudamas.

— Šit kaip! Tada jūs turite šiuos skriaudoms pinigų ne man pavesti išdalyti Jeruzalės vargšams, bet gražinti tiems, kuriems jie priklauso, — aiškino Anzelmas, nepaprastai stebėdamasis tokiu atviru savininko prisipažinimu.

— Tai neįmanoma. Vienintelė galimybė tėra: išdalyti juos vargšams.

— Jei taip, tai kodėl jūs negalite to atlikti pats, — Anzelmas pasiteiravo, įsiskandamas surasti kokį nors būdą atsiskaityti nuo uždegtam pareigos.

— Aš negaliu: galėjau, bet dabar nebegaliu.

Anzelmas viso šio pasikalbėjimo metu laikė savo rankose atidarytą dėžutę su sidabriniais denarais, kurie silpnėje žvakės šviesoje neišsklaidė žvilgėjo. Paskui jis atsargiai ją uždarė ir tarė:

— Bet kaip jūs galite man patikėti tiek pinigų? Juk aš svetimas ir nepažįstamas...

— Aš žinau, kad jūs vienas dievo-baimingiausių ir teisingiausių žmonių Palestinoje.

Po šių žodžių rūsyje vėl buvo tylu. Tik Bachas, stovėdamas ties vyno ąsočiu pasienyje žiūrėjo į abu vyrus ir ironiškai šypsojosi. Anzelmas svarstė, ar sutikti ar atsiskaityti. Pagaliau jis nutarė sutikti ne tiek atsiklausdamas savo sąžinės, kiek verčiamas šio žmogaus baimės.

— Neprašėis nei dvj dienos, ir jūsų denarai bus išdalyti Jeruzalės vargšams, — nutraukė tylą Anzelmas.

— Ačiū milijoną kartų, teisingis žmogau! O dabar neškitės dėžutę į savo kambarį ir gerai išsimiegokit, kad ryt būtų lengvos kojos kelionei.

Anzelmas prisiveržė paskutinį kartą pažvelgti į užteigos namų savininko veidą, kuris atrodė lyg raupų suėstas, ir, pasiėmęs nuo vyno ąsočio mirksnią

— Aš esu šių užteigos namų savinin-

Lietuvių Enciklopedija

KURIASI BOSTONE

Buvo skelbta, kad Lietuvių Enciklopedijos pirmasis tomas pasirodys dar šį pavasarį. Kad tai įvyktų, nemaža organizacinio ir redakcinio darbo jau buvo atlikta.

Pirmojo tomo išleidimą visų pirma sutrukdė Amerikos lietuvių spaudoje Enciklopedijos reikalui kilusi polemika. Dabar jau galima tarti, kad visi tie rašiniai darbo nesugriovė. Atvirksčiai, Lietuvių Enciklopedijos išleidimo klausimą jie gerokai išjudino ir išpopuliarino. Neįgama toj polemikoje buvo gal tik tai, kad ji prasidėjo tuo metu, kada buvo bandoma surinkti Enciklopedijos prenumeratorių minimumą, įgalinantį ją leisti. Greičiausia tų kalbų paveikti, kai kurie tautiečiai nesiskubino Lietuvių Enciklopedijos prenumeruoti, todėl ir pirmasis tomas pasirodys kiek vėlesniu terminu. Tačiau šia proga malonu atžymėti, kad mūsų visuomenė jau pasisakė už Lietuvių Enciklopediją. Tai įrodo kasdieną augantis Enciklopedijos prenumeratorių skaičius.

Kol nebuvo išryškėjęs platinimo klausimas, buvo suvaržyta ir Lietuvių Enciklopedijos leidykla. Neatsisakant sumanymą įgyvendinti, buvo galvojama, kad su negausiu prenumeratorių skaičium pirmuosius toms teks spausdinti ne savo spaustuvė. Tačiau dabar jau yra nupirktos visos reikalingos spausdinimo mašinos, Enciklopedijos spaustuvė baigiama įrengti.

Lietuvių Enciklopedijos leidykla kuriasi Bostone. Apšipręsta, kad šiame Amerikos mokslo ir kultūros centre bus tinkamos sąlygos ir Lietuvių Enciklopedijai tarpti. Gal savaime suprantama, kad sava Enciklopedijos spaustuvė spartins darbą ir pagreitins to didžiulio, kad sava Enciklopedijos spaustuvė spartins darbą ir pagreitins to didžiulio veikalų išleidimą. Spaustuvės įrengimo darbai šiomis dienomis bus baigti. Kai tik susitelks medžiaga, tuoj Lietuvių Enciklopedijos leidimo są-

Po Krašto Valdybos Pirmininko pono Zundės žodžio, kalbėjo tos pačios Valdybos Švietimo Inspektoriaus A. Venclauskas. Gražiai įvertinęs Gimnazijos darbą ir gerą mokinių pastangas siekti mokslo lietuviškoje gimnazijoje, Švietimo Inspektoriaus energiška palinkėjo mokiniams tvirtai laikytis šios Gimnazijos, branginti joje įgautą mokslą ir auklėjimą, o pabaigus šią Gimnaziją, apvainikuoti savo jaunystę aukštojo mokslo diplomu, nes tokių lauks mūsų tėvynė Lietuva.

Pirmiesiems klasių mokiniams Mokytojų Taryba buvo paskyrus dovanų knygomis. Tas dovanas įteikė Švietimo Inspektoriaus ponas Venclauskas.

Iškilmės baigtos gražiai visų sugiedota Tautos Himnu. P.G.

lygomis išryškėjus, Bostone kuriasi Enciklopedijos redakcija. Vyr. redaktorius prof. Vaclovas Biržiška jau prieš keletą savačių atvyko iš Vašingtono ir pradėjo dirbti. Čia pat gyvena L. Enciklopedijos redaktorius Dr. J. Grinius ir sekretorius Stasys Santvaras. Bostone ir jo apylinkėse gyvena ir daugiau Enciklopedijos bendradarbių, kurie taip pat jau įsijungė į darbą. Vyr. redaktorius ir leidykla tariasi su kitais redaktoriais, kurie artimiausiu laiku turėtų atvykti į Bostoną. Redakcijos branduolys skubama sudaryti, kad redaktinis darbas galėtų būti dirbamas sklandžiai ir visu rimtumu. Reikia atžymėti ir tą faktą, kad Bostone gyvena nemažas būrys lietuvių intelektualų, kuriuos tikimasi po truputį įjungti į Liet. Enciklopedijos leidimo darbą. Žinoma, kviečiami ir kitur gyvenantys lietuviai mokslininkai L. Enciklopedijoj bendradarbiauti.

Baigiant pranešimą apie L. Enciklopedijos kūrimąsi Bostone, dar kartą tenka priminti lietuvių visuomenei, kad niekad nėra vėlu įsirašyti į Lietuvių Enciklopedijos leidėjus — į jos prenumeratorių. Kas greičiau tai atliks — tas pagreitins ir palengvins L. E. išleidimą. Kad Lietuvių Enciklopedija būtų pakankamai tobula, didelė ir vertinga, kad ji aprėptų visas mokslo meno ir visuomeninio veikimo sritis, kad joje būtų sutelktos svarbiausios literatūrinės vertybės, reikia, kad ją remtų daugumas lietuvių, kurie nūdien gyvena laisvajame pasauly.

Lietuvių Enciklopedijos skyrių redaktoriai, bendradarbiai, platintojai ir visi tautiečiai, kurie L.E. turi vieno kitą ar kitokių reikalų, prašomi nuo šiol nerašyti laišku į Brooklyną, o kreiptis šiuo pastoviu adresu:

Lietuvių Enciklopedija,
366 W. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

Lietuvių Enciklopedijos
Leidykla

KARALIŠKOS VESTUVĖS

Belgijos ex-karaliaus dukterė princesė Josefina-Sarlotė ištekėjo už Didžiojo Luxemburgo kunigaikščio Jono, kuris yra šios valstybės sosto paveldėtojas.

Luxemburgo gyventojai nemėgsta dabartinio Belgijos karaliaus šeimos, dėl princesės de Retzi, kurią vedė ex-karalius žuvus labai populiariai karalienėi Astridai.

Vis dėl to šios vestuvės Luxemburge buvo sutiktos gana palankiai, kadangi jaunoji princesė yra žuvusios karalienės Astridos dukterė.

žvakę, artinosi rūšio durų link. Tuo tarpu iš paskos jis išgirdo maldaujantį balsą:

— Nepamiršk! Pasimelsti Jeruzalėje ir už mano sielos ramybę.

Anzelmas iškopė iš rūšio ir nuėjo į savo kambarį, nesuprasdamas, kodėl savininkas pasiliko rūšio tamsoje. Pasistatęs žvakę ant stalo, jis dar kartą atidarė dėžutę ir pažarstė pirštais sidabrinės monetas, ly norėdamas įsitikinti, kad čia tikrai ne koks apgavimas, o grynas pinigas. Paskui jis pakio dėžutę po priegalviu ir atsigulė, vis dar tebegalvodamas apie keisną nutikimą. Atsibudo gana anksti ir, užėgė dar tebe miegant, išėjo baigti kelionės į Jeruzalę.

Apie vakarą jis pasiekė šventąjį miestą. Priemiesčio gatvėse buvo pilna išbėdusių vaikų, apsiręngusių skudurais, psuonogij. Nieko nelaukdamas, jis atidarė savo dėžutę ir kiekvienam alkanajam dėjo į delną po keletą denarų, kol dėžutė ištuštėjo. Išdalijęs pinigų, Anzelmas pajuto savo sieloje didelį palengvėjimą.

Anzelmas išbuvo Jeruzalėje apie savaitę laiko; daug meldėsi, pasninkavo, atgailavo už nuodėmes, drauge nepamiršdamas ir užteigos savininko. Paskui jis grįžo namo vėl tuo pačiu keliu ir užėjo į tuos pačius užteigos namus, norėdamas pernakvoti ir pranešti jų savininkui, kad prisimta pareiga įvykdyti: visus denarus sąžiningai išdalijęs nuskurusiems ir išbėdėjusiems Jeruzalės vaikams, nes labiau pasigailėjimo vertų skurdžių už pastaruosius nesuradęs. Jis čia sutiko tą pačią storą moterišką, kuri bematant jį pažino ir pirmoji užkalbino:

— Ar vėl kambario nakvonei?

— Taip; be to noriu pasimatyti su užteigos savininku. Ar galite jį pakviesti arba mane pas jį nuvesti?

— Negaliu, nes jis jau prieš trejus metus miręs, — atsakė moteriškė.

Sydnejus, 1953.3.24 d.

ATSITEISIMAS

(Legenda)

Asilas ir kupris tais laikais buvo beveik vienintelė sausiosios priemonė tarp nedidelių Palestinos miestų, tačiau Anzelmas dėl savo neturimumo negalėjo išsinuomoti nei vieno, nei antro ir todėl iš savo gimtosios Jafos į Jeruzalę keliavo pėsčias. Jis buvo jau senyvas žmogelis ir turėjo nekartą išsėtis kipariso pavėsy. Temstant jis priėjo mūrinius užteigos namus, kurie buvo maždaug pusiaukelėje tarp Jafos ir Jeruzalės ir atrodė gerokai susmigę į smelį. Tarpdury stovėjo nebejauna moteriškė, tarsi laukdama. Iš nepaprasto jos sturmo Anzelmas tuojau suvokė, kad ji yra užteigos namų savininkė. Nors iš kalbos ji atrodė gana maloni, bet derybos dėl kainos už nakvynę ilgokai užtruko, nes paaiškėjo, kad ji buvo tiek šykšti, kiek ir stora. Anzelmas vis dėlto išsikauliojo patį pigiausią kambarį ir už jį sumokėjo iš vakaro, nes norėjo dar prieš aušrą atsikelti ir tęsti savo kelionę į Jeruzalę, kur jis buvo pasiryžęs aplankyti visas jos šventąsias vietas.

Užsidedęs žvakę savo kambarį, kuris atrodė seniai kieno begyventas, nes visur buvo apščiavę vėjo prinešta smulkutųjų švelnių smiltelių, Anzelmas ėmė valgyti vakarienę, kurią sudarė išimtas iš kelionės krepšelio duonos kriaukšlys ir iš užteigos namų šulinio prisentamas šalto vandens ąsotėlis. Pavaikarieniavęs jis atsiklėpė padėkoti Dievui už laimingai praleistą dieną, kaip ir pridera geram krikščioniui. Kai malda buvo baigta, jis nerangiai atsistojo, nes tikrai jautėsi išvargęs, ir iš lėto atsiskaitė į duris, norėdamas nakčiai jas užskleisti, bet tuo pačiu akimirksniu prieš save išvydo milžiniško ūgio

nepažįstamą vyrą. Anzelmas pažvelgė į jo veidą, ir jį visą nukrėtė šurpas: baisesnės išvaizdos žmogus jis nebuvo dar matęs savo gyvenime, nes jo akys atrodė ne akys, o tarsi gilios apskritos duobutės, kurių dagnuose švietė lyg ir po žariją. Per Anzelmo sąmonę žaibu bet praskriejo mintis, kad šis bausias žmogus kaukolėje ne smegenys, bet žarijos: jis tarsi ir smiltį kvapą užuodė kambario ore.

Žmogus stovėjo prieš Anzelmą ir kramtė savo lūpas, tarsi nepajėgdamas ištartį žodžio. Anzelmas, nesulaukdamas, kada jis prakalbės, drebančiu balsu paklausė:

— Ko jūs norite?

— Pagelbos, kuri palengvintų mano likimą, — atsakė žmogus tokiu verksmingu balsu, kad Anzelmui tikrai jo pagailo.

— Jūsų likimą?

— Taip, mano skaudų likimą.

— Tai koks tas jūsų likimas?

— Nesvarbu. Tik sakykite, ar sutinkate man pagelbėti? — kalbėjo žmogus maldaujanti balsu.

— Taip, jei tik galėsiu, — atsakė Anzelmas.

— Ačiū tūkstantį kartų, — gerasis piligrime! O dabar prašau imti su savimi žvakę ir eiti kartu su manimi.

Tai pasakęs žmogus lėtai apsisuko ir visu kūnu stumtelėjo kambario duris, kurios gurgzdėdamos atsidarė iki galo. Anzelmas su žvake rankoje sekė iš paskos. Jie perėjo trumpą koridoriuką ir atsirado prie žemyn vedančių laiptų: žmogus ėmė jais leistis taip lengvai, tarsi nesiekdamas jų savo kojomis. Netrukus jie sustojo; Anzelmas, aukščiau iškėlęs žvakę, apsižvalgė ir suprato,

**REFUGEES FROM COMMUNISM
FIND A PLACE IN FREE
AUSTRALIA**

With frontier guards, secret police and persecution standing between them and the outer world, many of the 45 Europeans who arrived in Australia recently from communist ruled lands gladly risked their lives in order to escape to the society of free men. For many of the men, women and children who stood on the top deck of the Norwegian ship "Nelly" as she steamed up Phillip Bay to Melbourne, this voyage-end marked the reward of years of desperate planning.

They came to Australia under the United States President's Escapee Program an American-backed plan to bring refugees from communist-dominated areas to Australia, Canada, New Zealand and United States. They were the first group to come to Australia under this plan. They had been chosen through the International Refugee Organization and then by an inter-government committee for European migration.

Their determination to escape was the beginning of this dramatic post-war resettlement story. United States financial aid was the second factor, and Australia's offer of a chance to live a better life was the third.

As they looked at their new homeland from the docks of the ship they talked of their experiences and their hopes. Behind them was the nightmare of sudden arrests, the concentration camps, escape by night and hazardous cross-country journeys to the Iron Curtain border.

Many had changed their names. Nearly all asked that their names be withheld.

One said: "For myself I do not mind but I have not heard from my wife and child since they were captured on the frontier in November 1950. For them I am afraid."

One woman who fled from Czechoslovakia to Austria last year said that after she reached freedom she felt so badly about her family, still in Czechoslovakia, that she went back across the border to see them.

"I found my father, a government official who had refused to join the communist party, had been shot by the communists," she said. "I was interned with two my sisters and three brothers."

I determined to seek once the freedom I had known. I put my hopes for escape on a letter which I threw over the wall. It was my good fortune that someone picked up the letter and posted it.

"Friends in Vienna who received it came by truck more than 200 miles to the camp, where they bribed the guard to let me escape. I was freed from the

camp at midnight and my friends drove me to Vienna."

She said her great sorrow was that she was forced to leave behind her sisters and brothers, but knows they are still trying to reach the Free World.

A man who escaped with his wife and four children from Hungary told how the communists threw him into prison for what he a quite innocent action in a free democratic country. Knowing that the communists had taken over and that the political situation was different, he had asked at election time, "which is the best party"? He was advised to ask a priest. The priest suggested the Christian Socialist Party as the party best serving the man's interests. He repeated this advice to friends. The communists heard, and jailed him, leaving his wife and four children to eke out their existence as best they could.

"After 17 months of prison I was put to work by communists," he said. "One day I managed to escape. At that time one of my daughters was working as a maid for a family in Budapest. Her employer took pity on us and arranged for us to be driven through Czechoslovakia to the American zone of Germany."

"We had to leave the car as we approached the border of the American zone. With four children, my wife and I had a difficult time getting across but we were helped by a sympathetic

German peasant."

An interesting footnote to this man's story was that his daughter, who was then a maid, fled from Hungary later and managed after many hard-ships to reach Austria and the American camp at Klagenfurt. Some time ago she was helped to go to Australia by the International Refugee Organization, and was able to welcome her family when they arrived.

A 29-year-old Hungarian told how his family was broken by a desperate bid for freedom from communists oppression. He said:

"I tried to escape from Hungary with my wife and my brother. Guards discovered us at the border and began shooting. It was all very confused, and my brother and I were separated from my wife and child. But then there was no turning back. Nothing remained but for us to go on."

"It was now three years since I have heard of my wife and baby. At that time they were all well. What has happened since I do not know. Where they are still alive I do not know."

His brother succeeded in making his way to Australia some time ago. Now, together again, they plan to continue their efforts to reunite the entire family in that land of freedom.

A young married couple who escaped from Czechoslovakia after once fleeing from communists were ordered officially to return. They refused. In

an attempt to force them to come back the communists arrested the girl's mother and forced her to urge her daughter and son-in-law to return. Realizing that if they did return it would mean an end to all their hopes for freedom, the couple made a night flight to Bremenhaven, their escape port.

A heartwarming story was told by the father and mother of two children who were all reunited after separate escapes from the communists.

In 1948 the wife was deported from Hungary by the communists for no reason except that she was of German extraction. Her mother was deported for the same reason. The man told his story:

"The communists sent my wife to the Russian zone of Germany and I was ordered to divorce her. I refused. Then I was jailed in Budapest. For three weeks I was beaten and threatened in attempts to force me to get a divorce."

"This I would not do of course. I managed to escape, and fled to friends in Budapest who supplied me with money and means of reaching a town near the Austrian border. Here I was given the name of a man who helped me to cross into Austria. From there I hitchhiked to the American camp at Moschendorf."

At this point his wife took up the story, saying:

All this time my mother was living

in Western Germany and I was in the Russian zone. Finally I was able to escape with my daughter to the American zone, where I rejoined my mother. I discovered where my husband was from he had sent Mother. Then I rejoined him at Moschendorf, where our second child was born."

She said she hopes her family's flight to freedom will be made complete by getting a sister now in Austria and another now in Germany to Australia.

A young Hungarian doctor said: "There's a well-organized escape route from Hungary, but it costs money, bribes to officials and people who will hide you. They pass you on, one to another. When you get to the frontier, you slip across at night. It's very difficult, because they have barbed wire, searchlights and watchdogs. It's hard to escape from all the Curtain countries, but every day people are trying it."

"People are just existing in the Iron countries. They only live to work and eat and avoid arrest. They're like a swimmer just able to keep afloat, and that's all."

* * *

"Sir, you are going too far. Yesterday you kissed me against my will and to-day you are trying to do it again."

"But you know, a criminal always returns to the scene of his crime."

FLOWER DAY in Adelaide. — The picture above shows a 44 ft. long butterfly. It took 100,000 blooms.

GĖLIŲ ŠVENTĖ ADELAIDĖJE. — Paveikslėlyje matome iš gėlių sukombinuotą peteliškę. Jai pagaminti reikėjo 100.000 žiedų.

By courtesy of The Chronicle

JEIGU TAMSTAI
REIKIA MOTOCIKLO

eikite pas

Auto Resales

91 GOUGER STREET
ADELAIDE, S. A.
Phone C560

Pas mus rasite visų populiarių markių motociklus. Labai lengvos išsimokėjimo sąlygos. Visi registracijos, draudimo, licencijų formalumai Jums sutvarkomi nemokamai.

MES GARANTUOJAME KIEKVIENĄ PAR-
DUOTĄ MOTOCIKLĄ!

Humor

Too Slowly

The gentleman was a slow speaker. He went into a chemist's for some aspirin. It took him two minutes to ask for what he wanted.

"Pardon me," said the chemist, "but have you always spoken like that?"

"Always!" said the gentleman. "It's in the family. I am the one who speaks the fastest. Now, my sister... once she was in a car with a man and by the time she could say, 'I'm not a girl like that,' she was one."

Who help Themselves

There was a heavy storm at sea and a nervous woman passenger went to the captain. "Captain," she asked, "are we in great danger?"

"Madam," he replied, "we are in the hands of God."
"Oh," she exclaimed, "is it as bad as that?"

Policeman (sternly): You were doing sixty miles an hour, miss.

Lady Driver: Oh, isn't that marvelous! And I only learned to drive yesterday.

Involved

"Is the boss in?"
"No! he's gone out for lunch."
"Will he be in after lunch?"
"No; that's what he's gone out after."

A voice on the telephone was overheard to say: "I can hear you begin to talk, then I cannot understand a word you say."

Governor: Why are you here.
Convict: Because I had a cold.
Governor: Impossible.
Convict: I had just got a gentleman's pocket-book when I sneezed, and the police took me.

Irishisms

An Irishman, accused of being drunk, protested that he was sober, where at his companion retorted: "If ye was sober, ye'd have the sinse to know ye was drunk."

Upon seeing grapefruit for the first time an Irishman said: "Thim's pretty big oranges and it wouln't take many of thim to make a dozen."

An orator in the House of Commons after denouncing all the public abuses he could think of, sat down on his hat. An Irishman immediately rose, full of the whole wealth of Irish humour, and said, "Should I be in order, Sir, in congratulating the honorable gentleman on the fact that when he sat down on his hat his head was not in it?"

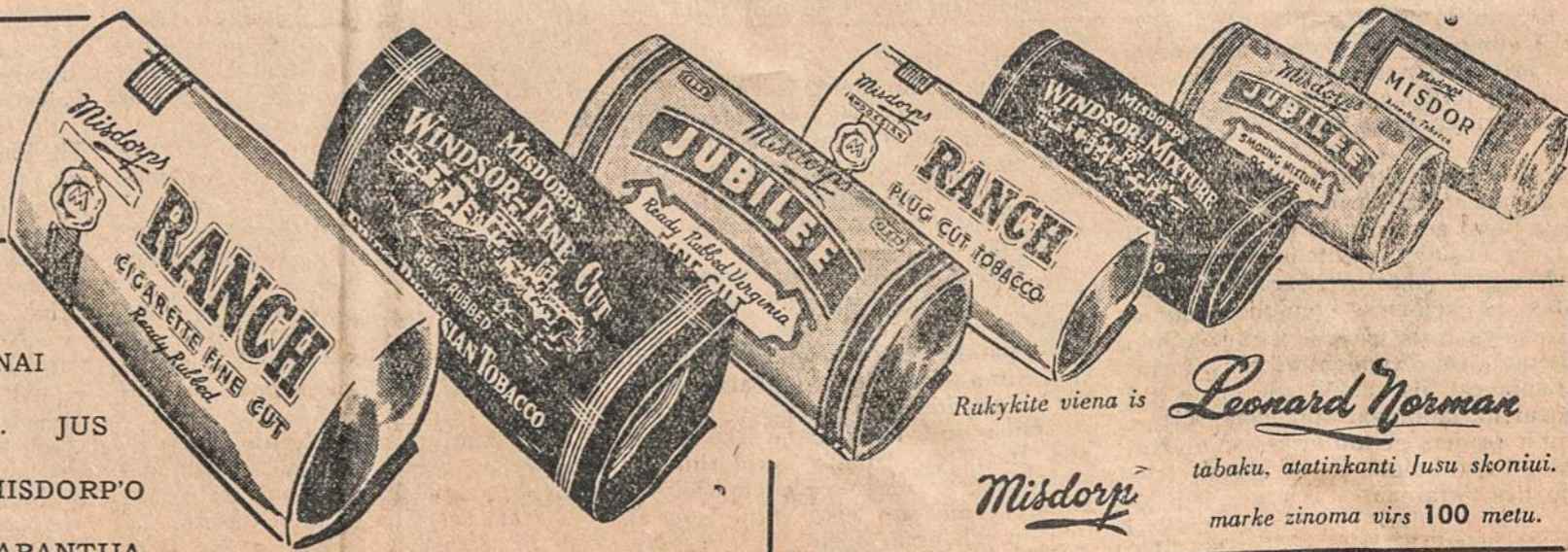
I never saw a man with one short leg, but that the other one was longer.

"I would go to war willingly," said an Irishman, "I were compelled to go."

Rukykite tabaka,

ATITINKANTI JUSU ASMENINI SKONI

PLATUS PUIKIŲ MUSŲ TABAKŲ PASIRINKIMAS PILNAI
PATENKINA VISUS CIGAREČIŲ IR PYPKIŲ RUKYTOJUS. JUS
BUSITE PILNAI PATENKINTAS PASIRINĖS VIENĄ IŠ MISDORP'O
TABAKŲ — KARTU TURSĖSITE IR MISDORP'O KOKYBĖS GARANTIJĄ

Rukykite viena is **Leonard Norman**

Misdorff tabaku, atitinkanti Jusu skoniui.
marke zinoma virs 100 metu.

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?"

Post this form to:

The Director,
Department of Education,
Please send me:

Information about the Evening Classes.....
Free Correspondence Lessons

Free Radio Lessons

Surname Christian Name.....

Address

State

My native language is -

Paramount used cars

109 ANZAC HIGHWAY, ASHFORD, SA,
Tel. LF 1984 ir LF 4513

Pas mus atėjęs Tamsta galėsi pasirinkti iš įvairiausių klasių ir modelių auto-mašinių. Pas mus Tamsta tuojau pastebėsite, kad mūsų kainos tikrai atitinka tikrąją mašinių vertę.

Tikrai elastiškas išsimokėjimo planas!

Pagal mūsų išsimokėjimo sistemą, mokėjimo ratos tikrai yra pritaikintos Jūsų kišeni. Ateikite pas mus ir įsitikinkite. Visas smulkmenas mes aptarsime asmeniškai patogiam mūsų biure.

Neatidėliokite — apsilankykite pas mus šiandien!

SPECIALUS IŠPARDAVIMAS

vienam mėnesiui

Evans & Clarke

100 GRENFELL STREET, ADELAIDE, Tel. W2358

NAUJI BALDAI

- Tualetinis stalelis, 3 stalčiai £12.10.0
- Lovos, 3 pėdų pločio £ 6.19.6
- Ažuolinės virtuvės kėdės £ 2. 0. 0
- Komoda £11.19.6

VARTOTI BALDAI — GERAME STOVYJE

- 3 gb. saliono komplektas £12.10.0
- 8 gb. valgomojo komplektas £17.10.0
- Dvigubas miegamojo komplektas £17.10.0
- Spinta virtuvei £10.15.0
- Foteliai £ 4.10.0

MES MIELAI IŠPILDOME UŽSAKYMUS PAŠTU

Mūsų firma atdara kiekvieną šeštadienį iki 12 valandos dienos.

JEIGU JUMS REIKALINGAS VERTĖJAS

— pagelbėti pirkinėjantis —

KLAUSKITE KURĮ NORS MUSŲ PARDAVEJĄ

Jis nurodys Jums Naujųjų Australų Pirkinėjimosi Biurą.
Ten Jums bus suteikta pagalba Jūsų gimtąja kalba

P A S

John Martin and Co Limited

The Big Store ■ Rundle St. Adelaide

ESTONIAN RED CROSS GOAL

The Communist regime implements its public health programs through national Red Cross organizations in the Soviet bloc countries. On the occasion of the Second Congress of the Estonian Red Cross, held December 14 in Tallinn, the achievements of this organization were summarized in a Radio Tallinn broadcast:

"The Red Cross of the Estonian SSR has grown by 1236 chapters. In kolchozes alone, 673 new chapters have been organized. 60,000 working people have joined the Red Cross. 70,000 lectures or discussions have been held to popularize the aims and activities of the Red Cross. Thousands of workers have passed examinations for the badge 'Prepared for Medical Defense'. Over 3,000 First Aid stations are established in kolchozes, factories and schools. At the conference, delegates made concrete proposals for further improvement of the work of the Red Cross, and called on all members to work actively at the great tasks set up by the 19th Congress of the Communist Party for the Soviet people."

COLD COMFORT

Wola Ludu (Warsaw), December 21, described conditions in an elementary school at Kleczanow (near Sandomierz) in bitterly sardonic terms:

"It is cold in the school building at Kleczanow. One is constantly exhaling clouds of steam. The children work muffled in their clothes, and write with frozen hands. The teacher, Helena Krupska, wears three sweaters and an overcoat. Why? Is there no coal? No, the coal is available. No stoves? They are also there. But they don't work . . .

"The teacher lives in the school building. The only difference in temperature between the classrooms and her lodging is that her room is colder . . .

"Well, you may say, is there no National Council Presidium, or Educational Committee, or Parents Association? Of course there is. The school affairs, however, are a matter of complete indifference to them. The chairman of the National Council said that the bricks in the stove are probably not heatproof . . . And as for the teacher's complaints, he said, they are prepos-

rous. Does this mean, he said, that if a woman teaches, she must teach in a warm room? Ridiculous! A previous teacher worked there for three years and 'everything seemed to be all right.'

"The problem is simple. New stoves must be built! Glass must be installed in the school's windows. But someone must think of these things . . . in the summer."

TAUTIŠKI DIRBINIAI:

ilgos juostos £3.10.0, kaklaraiščiai £1.5.0, įvairios kitos juostos ir juostelės nuo 6 šil. iki £1.10.0. Išpildomi specialūs užsakymai. Kreiptis AL Leidykla.

IŠ MUSŲ VEIKSNIŲ VEIKLOS

— ALTO delegacija, be prezidento Eisenhowerio, Lietuvos bylos reikais lankėsi dar valstybės departamente ir susisiekė su atskirais senatoriais. Paskum jai Lietuvos pasiuntinybėje buvo suruoštas priėmimas, ALTO vadovybė yra numaciusi kviešti talkon visas lietuvių organizacijas, draugijų veikėjus, senuosius amerikiečius ir naujai atvykusius tremtinius.

FLOWER DAY in Adelaide. — This attractive window display was a center of interest for large crowds. It took first prize in the formal section.

GĖLIŲ ŠVENTĖ Adelaideje. — Ši puiki lango dekoracija, gavusi pirmą premiją, buvo dėmesio centru visų lankytojų.

By courtesy of The Chronicle

Naujos knygos

"Australijos Lietuvis" leidykloje ir pas visus platintojus galima gauti šios knygos:

P. Abelkis — ŽEMAIČIŲ KRIKŠTAS, romanas. 421 psl. Kietais drobės viršeliais su auksiniu užrašu. Kaina su persiuntimu £1.14.0

J. Petruitis — KAIP JIE MUS SUŠAUDĖ, netolimos praeities išgyvenimų pasakojimas. 221 psl. £0.10.0

George Orwell — GYVULIŲ UKIS, fantastinė apysaka iš Sovietų gyvenimo. Vertė F. Neveravičius. 70 psl. £0.5.0

Rašyti: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

IŠ ŠEŠIOLIKMEČIŲ PSICHOLOGIJOS.

Kaime gyveną tėvai gavo laišką iš sūnaus, gyvenančio gimnazijos bendrabutyje. Sūnus rašo: "Prašau man ko skubiausiai atsiųsti kilimą ant grindų, nes aš neturiu kur sušluoti šiukšles".

Vieno prekybininko sūnus grįžo linksmas iš mokyklos. Jis gavo patį aukščiausią laipsnį socialinių mokslų konkurse.

—Aš didsiuojuosi tavim — pareiškė tėvas, — bet sakyk tiesą, ar klausymai buvo sunkūs?

—To negalėčiau tvirtinti, bet aš vienišelis iš 100 mokinių galėjau atsakyti į klausimą, kiek vyriausias Amerikos tribunolo teisėjas gauna metinės algos. Tiesą sakant, aš nežinojau, bet sukombinavau. Mat, Ted William gauna 1000.000 dolerių per metus, o jis yra kojinių fabriko direktorius, tai, galvoju, toks vyriausias teisėjas negaus daugiau negu 25.000 dol. Taip ir atitiko šis atsakymas.

—Klausyk, kaip tu susitvarkai, kad motina nežino, jog tu eini į šokių su jos suknelėmis, — klausia Anna draugė.

—Ogi, tą dieną, kada man reikia mamos suknelės, jai papasakoju, kad kokį nors jos draugė turi naują suknelę, kurią visi laiko gražiausia mieste. Mama tą vakarą išeina pasižiūrėti tos suknelės, po to ji eina pas tetą Lilę. Čia jos išsirenka fasoną naujai sukneli, kuri turėtų būti pati gražiausia mieste. Ji iš tetos niekuomet negrįžta ankščiau negu 12-tą valandą naktį, o tėveliui aš paskambinu, kad jis gali eiti lošti kortomis tą vakarą, nes mamos nėra namie, — su gudria išraiška išaiškino draugė Anai.

Pas Kristinos tėvus atvyko turtinga teta su vyru. Vakare Kristina nusikraustė į tetos kambarį, ir žiūrėdama į jos papuošalus dūšavo. Teta jos paklausė, kodėl ji tokia liūdna. Mergaitė atsakė:

—Teta, tu turi geriausią skonį visoje Amerikoje. Šie papuošalai taip tinka man, kad aš galvoju, jog aš niekuomet nesugebėsiu nupirkti tokių gražių papuošalų.

Teta pabučiavo malonia seserėčią ir padovanojo jai pagirtus papuošalus. Po kelių dienų Kristina sutiko labai piktą dėdę sode. Ji pažiūrėjo į jo akis ir jautriai tarė:

—Daugelis moterų neįvertina vyrų darbo ir mėto pinigų įvairiems papuošalams. Aš atjaučiu tuos vyrus. Tik tu, dėde, neišduok niekam mano minčių, nes aš per jauna kištis į svetimus reikalus. Bet . . . aš suprantu jus, dėde.

Ta proga ji gavo iš dėdės 50 dolerių.

KVAILYSTĖ

Neapolio karalius Alfonsas turėjo juokdarį, kurio pareiga buvo tarp kitko į specialią knygą užrašyti visas jo viršinių padaromas kvailystes. Kartą karalius pasamdė vieną arabą ir davė jam didelę sumą pinigų išsiuntė į Arabiją nupirkti eiklių arklių. Juokdarys tą įvykį užrašė savo kvailysčių knygoje.

Pastebėjęs tai, karalius tuojau įsakė pasiaiškinti.

—Tikrai, Jūsų Didenybe, buvo pasiutusiai kvaila tokią sumą pinigų įteikti nepažįstamam pašaliečiui pasaulio perėjūnui. Jūsų Didenybe ju daugiau nebeamatysiu.

—Či jeigu jis sugrįš? —Tada aš Jūsų Didenybės vardą išbrauksiu ir jo įrašysiu.

LOFFLER'S

MOTOR CYCLE RESALES

41 Gouger St., Adelaide, Tel. C 1785

Mes turime virš 100 vartotų motociklų pasirinkimui. Taip pat atstovaujame visas motociklų firmas naujiems modeliams. Mes Jums sutvarkome visus formalumus ir parduodame lengvomis išsimokėjimo sąlygomis. Mūsų "after sales service" (motociklo mechaninė priežiūra po pardavimo) yra geriausia Adelaideje!

PAS LOFFLERI PIRKTI APSIMOKA!

Smulkus skelbimai

VEDYBU TIKSLU

Australė ponija 42 metų amžiaus (didelės farmos savininkė) nori susirašinti (vedybų tikslu) su bet kurios tautybės mėgstančiu gyvenimą provincijoje, vyrų. Laiškus anglų kalboje adresuoti: Box 1057 J, G.P.O. Melbourne, (City I), Victoria.

IEŠKOMA SENESNIO AMŽIAUS M O T E R I S dviejų vaikų priežiūrai: mergaitės virš 3 metų ir berniuko 1 1/2 metų. Butas ir maistas, pageidaujant, duodamas. Kreiptis: Mrs. S. Eičas, 39 Tapleys Hill Rd., Little Queenstown, S. A.

PARDUODAMA

1). "Leica 3" foto aparatas; 2). didinio aparatas ir 3). šviesmatis. Smulčiau sužinoti 19 Alison St., WOODWILLE NORTH, S.A.

PAIEŠKOMA

Augustina Ramanauskienė iš Kauno Paieško: Ona Ružinskienė, Yarram, P.O., Victoria.

NEBRANGIAI PARDUODAMAS SKLYPAS

Melrose Park rajone. Kreiptis pas B. Strauką 3 Hanson St., Adelaide.

ISNUOMOJAMAS

atskiras kambarys vievinguoliu lietuvių šeimoje. Pageidaujant su pilnu išlaikymu. Kreiptis: 70 Cuming St., MILE END (Adelaide).

Informacijos

BALTŲ KONCERTAS

Adelaidės Baltų Taryba ruošia KONCERTĄ, kuris įvyks šeštadienį š.m. gegužės mėn. 30 dieną 8 val. vakaro, Freemasons salėje, North Terrace. Programoje dalyvaus estų, latvių ir lietuvių menininkai.

Prašome kitur tam vakarui neužsiangažuoti. Kviečiame visus į baltų suartėjimą per kultūrinį bendradarbiavimą. Vėliau bus paskelbta, kur bus galima gauti įėjimo bilietai.

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba

NAUJAS RAJONINIS ATSTOVAS

Šiuo pranešame Adelaidės lietuvių bendruomenei, kad p. Kazys Pyragius, Valdybos kviečiamas sutikti jos rajoniniu atstovu ir nuo š.m. gegužės mėn. pradės platinti Lietuvio pasus, Tautos fondo ir solidarumo ženklelius. Tą darbą jis atliks taip pat ir parapijos salėje tais šventadieniais, kai yra lietuviams pamaldos.

Ta proga kviečiame visus Adelaidės ir jos apylinkių tautiečius gausiau pradėti įsigyti solidarumo ir tautos fondo ženklelius už šiuos metus.

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba

"M. PASTOGĖS" NUMERIS ADELAIDEI

Adelaidės apylinkės valdyba š. m. balandžio 26 d. sukvietė pasitarimo vietos organizacijų atstovus aptarti Krašto Valdybos pasiūlymą išleisti vieną "Mūsų Pastogės" numerį, skirtą pavaizduoti Adelaidės lietuvių gyvenimą. Susirinkimas šiam pasiūlymui pritarė.

Šio numerio redaktoriui išrinktas Vladas Radzevičius. Jis įgaliotas sudaryti redakcinę komisiją ir parengti visą šiam numerii reikalingą medžiagą. Norint kad šis Adelaidės skaitas numeris (jis bus išleistas birželio mėnesį), galimai pilniau pavaizduoti Pietų Australijos lietuvių gyvenimą, reikalingas telkinis visų bendradarbiavimas. Todėl šio leidinio redakcija kviečia visus

lietuviškas organizacijas Pietų Australijoje nedelsiant parengti savo veiklos trumpas apžvalgas ir tuojau (iki gegužės mėn. pabaigos) siųsti jas šiuo adresu: V. Radzevičius, 1 Euston Tce. CROYDON, S.A.

Taip pat labai pageidautini korespondenciniai pranešimai iš visų tų P. Australijos vietų, kuriose kuriasi arba dirba lietuviai. Kiekviena ir kukliausia korespondencija redakcijoj bus labai vertinama. Redakcija nori, kad šiame leidinyje pilai išryškėtų Pietų Australijoje prisiglaudusių lietuvių ryžtingumas kovoj už lietuviškumą, išstatytą tremties sąlygų pavojaus, o taip pat besąlyginis jungimasis į bendrą frontą Tėvynei vaduoti. Todėl tik visų nuosirdus prisidėjimas galės parodyti, kas mes esame ir kaip kovojame. Visi tad padėkite redakcijai savo straipsniais. Rašykite aukščiau nurodytu adresu.

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS

Jei nori palaikyti ryšius su lietuviais ar ruošies keliauti po pasaulį, tai įsigyk Aniceto Simučio suredaguota

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNĄ. Tai kiekvienam lietuviui reikalinga stambi 366 didelio formato puslapių knyga, kurioje aprašytos viso pasaulio lietuvių kolonijos, paduota tūkstančiai visuomenės veikėjų, kultūrininkų, kunigų, lietuvių įstaigų, laikraščių, organizacijų ir bizniurių adresų. Tarpe daugybės svarbių informacijų ŽINYNE yra platus skyrius apie dabar veikiančius Jung. Amerikos Valstybių imigracijos įstatymus, smulkiai išdėstyta kas gali ir kas negali įvažiuoti į JAV-bes, kaip gauti imigracijos vyzą, įvažiavimo procedūra ir t.t.

P.L. ŽINYNAS specialiai nupigintas Australijoje — tik 1 sv. 5 šiling.

Užsakymus su pašto perlaidomis siųsti "Austr. Lietuvio" Redakcijai.

LOTERIJA MELBOURNE

Verbų sekmadienį Soc. Globos Moterų D-ja rėmėjų būrio ir savo narių padedama surengė loteriją. Paveikslai, tautiškos juostos, kaklus ištiesusios likerų bonkos, višta, servyzai, staltiesės, jv. indai, rūbai, knygos, pačiūzos ir kiti smulkesni, bet naudingi daiktai suviliojo daugybę tautiečių bandyti laimės. Ir štai rezultatai: loterijos pelnas £59 iš kurių £50 pasiūsta sergantiems bei vargstantiems Vokietijoje lietuviams ir £9 palikti vietiniams šalpos reikalams.

Loterijos metu sėkmingai veikė ir šiltų užkandžių bufetas, davęs apie £11 pelno.

Sirdingas ačiū mieliems rėmėjams ir d-jos narėms.

Soc. Globos Moterų k-tas.

Gervazas Maukelė

Mano sypsenos

Ak, sypsenos tos kasdieninės, Šiurkštokos ir kreivokos. Po stogu vargo palapinės Šypsotis taip išmokau.

Jas įkvėpė man darbo metai, Ant šiupeles palinkus. Klajojant po šį kraštą platų, Ir žvalgantis aplinkui.

Ir mokslo vyrai pripažįsta, Kad juoktis yra sveika. Be sypsenos juk veidas vysta, Raukšlėjasi be laiko.

O ypač moterys, mėgėjos Dažų ir storo tinko, Šypsodamosios pajauėna Ir vyrams vis patinka...

Todėl šypsokimės, nors kartais Kvaila širdis verkšlėna. Juk niekad nusimint neverta, Ir nerime gyvenant.

Zinios

(Tąsa iš 1-mo pusl.)

AUSTRIJOJE SUSEKTAS ŠNIPU TINKLAS

JAV-bių kariškoji vadovybė Austrijoje areštavo 11 asmenų, šnipinėusių Sovietų Rusijos ir Čekoslovakijos naudai. Nustatyta, kad šnipinėjimo centras yra Austrijos Sovietų zonoje.

KANADA UŽDRAUDĖ PREKYBĄ SU RAUDONĄJA KINIJA

Kanados vyriausybė uždraudė savo laivams varyti prekybą su Raudonąja Kinija. Kaip žinoma, tokį draudimą jau ankščiau padarė JAV-bės ir Anglija. Tuo būdu Raud. Kinijos ekonominė blokada vis stiprėjanti.

JAPONIJOS PARLAMENTO RINKIMAI

Balandžio 19 dieną Japonijoje įvyko parlamento rinkimai. Iš 466 vietų parlamente dabartinė esanti valdžioje Liberalų Partija gavo 199 vietas, tuo būdu netekdama absoliutinės daugumos parlamente (turėjo 245). Progresyvistai gavo 76 vietas (88), kairiojo sparno socialistai 72 (56), dešiniųjų socialistai 66 (60), liberalai "atskalūnai" 35, komunistai 1 ir kiti 17 (17).

Nors Liberalų partija ir dabar atskirai paimta yra stipriausia, bet viena negalės sudaryti vyriausybės. Socialistinės partijos siekia atsipalaiduoti nuo glaudesnio bendradarbiavimo su JAV-bėmis ir išlaikyti "neutralią" politiką galimo karo atveju.

AMERIKOJE JAU SPALVOTA TELEVIZIJA

Kaip žinome, Amerikos gyventojai jau keletas metų naudojami televizija, tačiau iki šiolie paveikslai buvo perduodami nespaltoti. Dabar gi jau prieita prie spalvotos televizijos.

O kada mes Australijoje turėsime televiziją? Pažymėtina, kad televiziją jau turi Anglija, Prancūzija Vokietija, Japonija... O jos juk ne tokios turtingos, kaip Australija. Matomai, viskas priklauso nuo žmonių.

SENCACINGA KRIMINALINĖ BYLA LONDONE

Londonė prasidėjo viena iš sensacingiausių bylų Anglijos kriminalistikos istorijoje. Kaltinamųjų suole sėdi 55 metų amžiaus John Reginald Christie, kuris kaltinamas išnuomuotame name nužudęs 4 moteris, jų tarpe ir savo žmoną. Trijų moterų lavonai buvo įkišti į indautą ir ten rasti įvairiose padėtyse, o žmonos lavonas buvo pakastas po grindimis. Atidengus šias žmogžudystes Christie buvo pabėgęs, bet vėliau policija sugavo.

Teismo posėdžių salė sausakimša publikos bei žurnalistų. Pats Christie paaiškino, kad jis buvęs "priverstas" tas moteris nužudyti, nes jos nedavusios jam ramybės.

PRANCŪZŲ NESEKMĖ INDO-KINJOJE

Prancūzų karo daliniai Indo-Kinijoje, Laos provincijoje, traukiasi nuo linijų. Komunistų remiama Vietminh kariuomenė artėja prie Laos provincijos sostinės Luang Prabang.

JAV-bių 7-tosios eskadros vadas admiralas A. W. Radford atvyko į Saigoną susipažinti su padėtim, kur turės pasitarimą su aukštais prancūzų kariuomenės vadais.

Iš Vašingtono pranešama, kad JAV-bės skuba siųsti daugiau ginklų prancūzų kariuomenei, gi Britanija jau išsiuntė 500.000 artilerijos sviedinių padėti kovojančiai prancūzų kariuomenei.

TVIRTĖJA VAKARŲ GYNYBOS SISTEMA

Šiaurės Atlanto Taryba, kuri pradėjo posėdžiauti Paryžiuje balandžio 22 d., nusprendė, kad Vakarų Gynybos Planas turi būti toliau stiprinamas. Pasiūlytas susitarimas, pagal kurį NATO kariuomenė gaus lėktuvų už 200 mil. svarų sterlingų.

Posėdžioose buvo pareikšta, kad tariamasis Sovietų Rusijos "taikos derinimas" iki šiolie nėra davęs nieko konkretaus, o yra tik taktiškas manevras. Britų atstovas pareiškė, kad Britanija į visą tą judėjimą žiūri labai atsargiai. JAV užs. reik. ministeris Mr. Dulles pareiškė, kad jis netikės, jog be aktyvaus vokiečių dalyvavimo galima sukurti stiprią Vakarų gynybos sistemą. Tuo tarpu gi Vokietijos Senatas atidėjo galutiną sutarties ratifikavimą, pagal kurią Vokietija įeity lygiateisium nariu į NATO organizaciją, laukdamas, kol dėl tos sutarties teisėtumo pasisakys Konstitucinis Teismas. Kaip

Lietuviai,

Vasario 16 Gimnazija pradeda ketvirtuosius mokslo metus. Pasaulio lietuviai, kurių aukomis ji išlaikoma, gali didžiuotis. Reta tauta tremtyje pasirodė tokia sąmoninga, kad taip, kaip mes, giliai įvertintu tautinio švietimo reikšmę, ir tokia solidari ir organizuota, kad pajėgtų pastoviai telkti lėšas gimnazijai išlaikyti.

Šiais metais Jūs mokslinate ir aprūpinatė Vasario 16 Gimnazijoje šimtą septyniadešimt vaikų, kad su laiku tas jaunimas, tvirtas dvasia ir kūnu, stotų į darbą už Lietuvą, mūsų Tėvynę.

Aplinkybės dabar verčia susirūpinti gimnazijai pastoge.

Dabartinės patalpos kareivinėse, eilę metų netaisytos, yra tokios prastos ir ankštos, kad būtų žala toliau vaikus laikyti Netinkama gimnazijai ir vieta. Antra vertus, atsikuriant vokiečių armija kiekvienu metu gali kareivinių pareikalauti sau ir gimnazija visai netektų pastogės. Dėl pastarosios priežasties nebūtų tat prasmės dabartinių patalpų remontuoti, nes reikėtų išleisti daug pinigų, nežinant, kaip ilgai tekėtų tomis patalpomis naudotis.

Mūsų visos pastangos gauti iš vokiečių tinkamesnes gimnazijai patalpas buvo bergždžios. Kad trejų metų gimnazijos darbas ir Jūsų aukos nebūtų veltui, išeitis buvo arba patiems gimnazijai statyti arba įsigyti jau gatavas

SPORTAS

LIETUVIS NUGALĖJO AUSTRALIJO BOKSO ČEMPIONĄ

Zinomas boksininkas, Victorijos pusvid. sv. čempionas lietuvis Pranas Mikulčius (Pran Mikus) š. m. balandžio 13 d. Sydnejaus stadijume 12 rėndų kovai susitiko su Australijos šio svorio čempionu GEORGE KAPEEN.

Šį kartą Pranas kovojo sveičioj aplinkoj, prieš svetimus žiūrovus. Jau antrame rėnde karūnuotasis priešas praktė kairiojo antakio seną žaizdą. Kraujas trykšta čiuurkšle, trugdo regėjimą ir kelia nukraujavimo rūpestį. Vienok Pranas neprarandam kovingumo ir priešą skaudžiai trando savo šikšniais kumščiais. Kovos eigoje jokios persvaros nematyti. Tačiau australui pavyksta dar padidinti kraujuojančią žaizdą. Betgi Pranas nepaliedžia turimą tempą ir dideliu kovingumu pamažu laimėjimą lenkia savo pusėn. Maža to, publika pastebėjusi Prano kovingumą ir neišsemiamą išvermę pradeda jam reikšti simpatijų ir kelia ovacijas. Kapeen kiek susinervina, bet nepasimeta ir toliau vyksta abipusė žiauri kova. Siekdamas apkabinti melbournišką australas dar praktė ir kitą

žinoma, sutartį jau yra ratifikavęs Vakarų Vokietijos parlamentas, bet dėl jos teisėtumo dar turi pasisakyti Konstitucinis Teismas ir Senatas.

APKERPĖJE ATSTOVAI

Pietų Australijos parlamente, svarstant televizijos įvedimo klausimą, parlamento pirmininkas Mr. Cameron, visų nustebeimui, pareiškė, kad televizijos įvedimas būtų tik tuščias pinigų ir žmonių jėgų švaistymas... Pastebėta, kad ir Federaliniame Parlamente svarstant tą patį klausimą atsirado atstovų, kurie prieštaravo televizijos įvedimui Australijoje. Tokius atstovus didžiausias Pietų Australijos dienraštis "The Advertiser" pavaizdavo karikatūra važiuojančius ant seno tipo dideliais ratais dviračių ir šaukiančius "šalin technikos pažangą".

Senatvė, snobismas ar bznio interesai?

KLAIDOS ATITAIŠYMAS

AL Nr. 8(119) š. m. bal. 18 d. 8 psl. apie Vlado Paškevičiaus mirtį pažymėta, kad jis mirė vasario 24 d., o turi būti mirė kovo 24 d., o palaidotas kovo 27 dieną.

AL Redakcija

Juza.

Sutaupysite pirkdami tik gera preke

PIRKITE BATUS BET KURIOJE FIRMOS

"EZYWALKIN Ltd."

K R A U T U V Ė J E

90, Rundle St.

Port Pirie

Port Lincoln

Mount Gambier

KIEKVIENOS POROS BATŲ PATVARUMAS

Port Adelaide

Hindmarsh

Unley Road

Hindley Street

Gouger Street

GARANTUOTAS

NIEKAS NEZINO ATEITIES!

Aprauskite save ir savo šeimą

Ligoniu Kasoje

Dėl smulkių informacijų rašyti:

Publicitas Co. (Reg.)

BOX 1656M, G.P.O., ADELAIDE, S. A.

Australia iki šiol dar nepažįsta valstybinio draudimo nuo ligos. Todėl Jūs savo ir savo šeimos ateitį užtikrinsite tik tai pats apsidraudęs vienoje didžiausių ir plačiausių apimties Australijoje **Ligoniu Kasų**. Mūsų atstovaujama L. Kasa yra kooperatinė, taigi, ne pelno, o tikrai visų narių gerbuvio tiesiekianti. Už kelėta šilingų, Jūs arba bet kuris Jūsų šeimos narys savaitėje, ligos atveju gaunate iki

£14. 0. 0 pašalpos.

Nesvarbu kur Jūs gyvenate, rašykite mums ir mes korespondenciniu būdu Jus aprausime. Jokių gydytojų patikrinimų ar amžiaus apribojimų įstojant nėra.